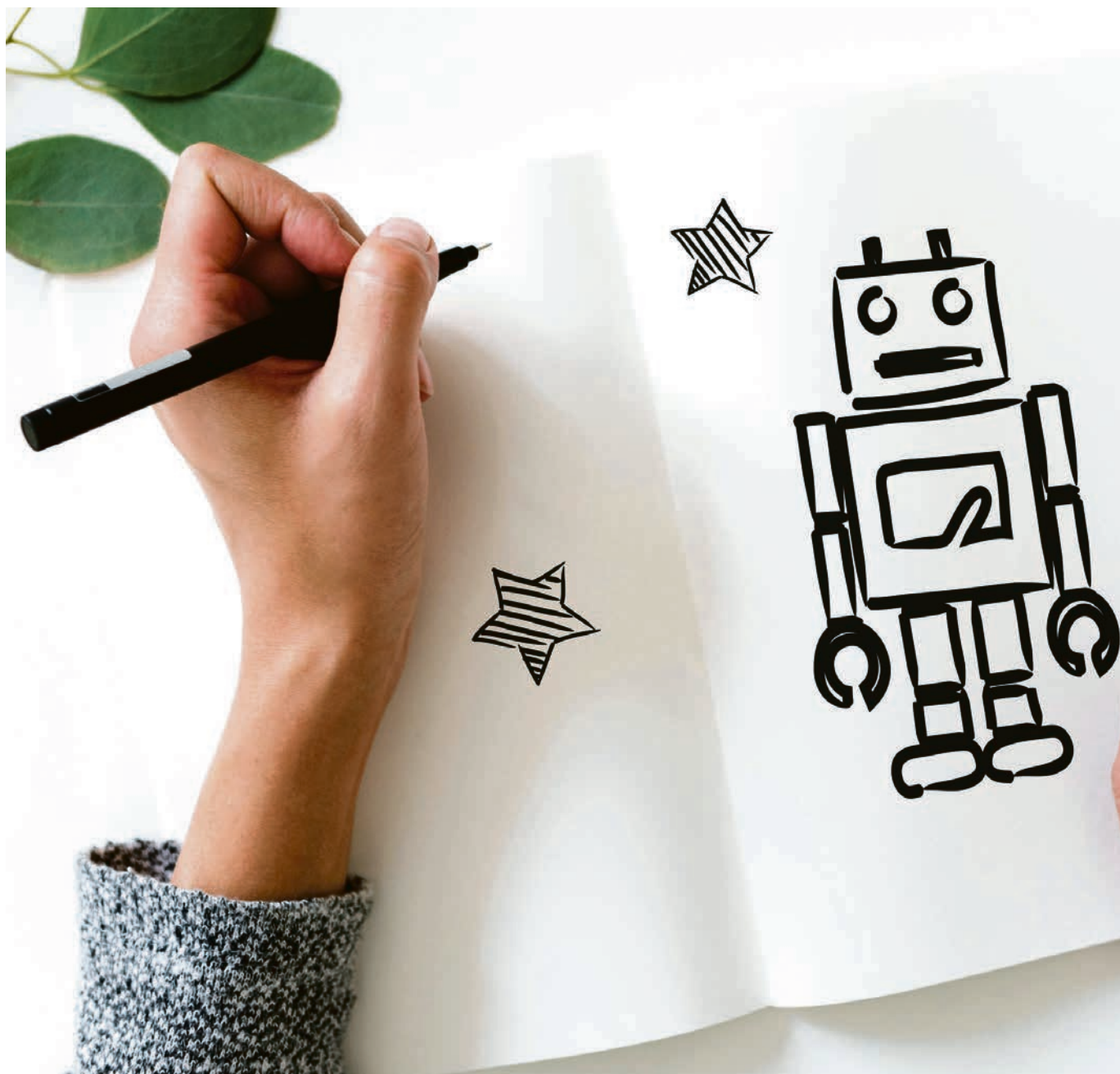

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXIX | NÚM. 2066
2,90 € | 28 ABRIL 2019

Pexels.com

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Robots i humans, entesa complexa

La quarta revolució industrial ens porta a un canvi d'època

P. 16-17

La Cinta
connecta
Tortosa i
el Vaticà

Dignificar la feina avui

En l'esguard del Primer de Maig, festa de Sant Josep Obrer i Dia Internacional dels Treballadors, es pot constatar que l'Església —a molts nivells— continua atenta al canviant món laboral i a la llum de l'Evangeli, del pensament social que se'n deriva i dels reptes de les noves tecnologies, avisa sobre els riscos i alhora ofereix pistes aclaridores. Així la Comissió d'Afers Socials de la COMECE (Comissió de les Conferències Episcopals de la Unió Europea) en un document recent, alerta davant la proliferació de noves formes desregulades i més flexibles de treball —«els joves s'han de fer càrrec de la seva pròpia seguretat social, protecció sanitària i personal»— i de la intensificació de la vida de treball amb l'extensió i ús de les noves tecnologies —«s'està reduint l'espai per a la vida en família i en la societat. Els períodes compartits de descans, lliures de producció i consum, en els quals la societat pot assossegarse, estan sota amenaça a molts països membres de la UE».

Basant-se en aquesta anàlisi, proposa configurar les actuals tendències vers un món del treball decent, sostenible, participatiu i inclusiu per a tots: —Serà decent si promou unes condicions laborals dignes, incloent uns ingressos dignes orientats a la família i un espai suficient per a la vida en família i societat.

—Serà sostenible si ofereix les condicions per a una vida fructífera i estable per a les generacions presents i futures, tenint en compte la dimensió ecològica de la feina.

—Serà participatiu si els treballadors i els empresaris són capaços de configurar junts a tots els nivells les condicions d'ocupació per mitjà del diàleg social i cooperar en forma tripartida amb l'Estat en la formulació de polítiques que afecten el treball.

—Serà inclusiu si està centrat sobretot en l'objectiu principal de la plena ocupació i capacita cada membre a prendre part en la societat i a convertir-se en un actor lliure per l'autèntic desenvolupament de la societat.

Una visió així s'hauria de construir sobre una nova economia al servei del desenvolupament integral del món del treball. El Dr. Josep Maria Garrell, rector de la Universitat Ramon Llull, doctor en Enginyeria Electrònica i catedràtic d'Informàtica, afirma que tot i que estem davant d'un episodi de «revolució», la tecnologia no substitueix ni la interioritat ni l'espiritualitat. Malgrat que la velocitat de la vida occidental les dificulta optar pel conreu de la vida interior, és una decisió personal, de prioritats.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
12	Opinió
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	Reportatge
28	La veu dels pastors
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Societat
38	Cultura
40	Vida Creixent
41	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Benet XVI parla sobre els abusos

PÀGINA 14

24
Devoció a les relíquies

Catalunya, encara cristiana?

PÀGINA 18

Cristians al Pakistan

PÀGINA 22

36
Nova edició de PuntBCN

La setmana en tuits

MONS. MICHEL AUPETIT
@MICHELAUPETIT

Arquebisbe de París

A tothom. La Fundació Notre-Dame llença el 16 d'abril una coordinació internacional per a la col·lecta de donatius. Recomano prudència davant de diverses col·lectes privades franceses o estrangeres que han sorgit just després del succés. Feu donatius aquí: don-fondationnotredame.fr/fapp-notre-dame

DANIEL GIL @_DGIL

Bibliotecari de la Biblioteca Episcopal

Aquests són, per desgràcia, uns bons dies per pensar i per tornar a posar sobre la taula que el patrimoni eclesiàstic és també un patrimoni de tota la societat. Si es perd, hi perdem tots, i cal invertir recursos per protegir-lo i conservar-lo

LAURA BORRÀS
@LAURABORRAS

Diputada al Parlament de Catalunya

La Neus Català és morta. Ha estat el mateix dia que la Mercè Rodoreda. Als 103 anys i als seus Guiamets estimats. El cel, avui, és de plom, per la pèrdua. Gràcies per haver encarnat la dignitat i la determinació. Gràcies per ser una lluitadora per la llibertat. En pau descansi

NURIA CHINCHILLA
@NURIACHINCHILLA

Professora de direcció de persones a l'IESE Business School Espanya és un dels països que més impostos cobra a les famílies amb fills

Zoom

EDUARD BRUFAU

L'incendi de Dilluns Sant és la pitjor destrucció que ha patit la catedral de Notre-Dame de París en els seus més de 800 anys d'història. Les flames no només s'han endut tota la teulada, sinó que també han enfonsat trams de la volta de pedra i han calcinat el valuós cor de fusta de la nau central. Les mostres de condol han arribat del Vaticà, de totes les conferències episcopals i d'arreu del món. Ara comença la tasca de reconstruir aquest patrimoni, símbol de l'Església, de França i d'Europa.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Obrim la Pasqua

El Tridu Pasqual, que marca la vivència més important dels cristians, ha estat de nou molt present a la nostra programació. Dijous Sant a la tarda, començàvem un petit cicle de tres dies, ampliat al dilluns, en què hem compartit amb els oients la Missa de la Cena del Senyor, l'Acte Litúrgic de la Passió i Mort de Crist, la Vetlla Pasqual i la Missa Pontifical de Pasqua diumenge al matí. Excepte la nit de dissabte, a Montserrat, els altres oficis han arribat a tothom des de la catedral de Barcelona. A més, hem transmès el tradicional Sermó de les Set Paraules, Divendres Sant a les 15 hores, i un Via Crucis especial el mateix dia a les 20.

La música i altres propostes culturals han format part igualment d'aquesta porta d'entrada a la Pasqua. L'especial *Clàssics en viu* s'emetia en formats diferents, al vespre, entre Dijous Sant i Dissabte de Glòria, amb la Passió segons Sant Joan, Responsori de Tenebres i Misteris de Setmana Santa. Tota aquesta programació especial es completava Dilluns de Pasqua a les 20 h amb l'emissió de l'Òpera *Ramon Llull*.

L'efemèride de la setmana

9 de maig del 1994:

Nelson Mandela és investit president, és la primera persona de color que assoleix la presidència de Sud-àfrica.

TERESA DUCH RODÉS

Misionera Filla de la Sagrada Família de Natzaret

Les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret som una congregació petita en nombre, però molt gran en esperit. Eduquem infants i joves tal com ens va transmetre el fundador, sant Josep Manyanet, i la cofundadora, Maria Encarnació Colomina. Natzaret és una mena de GPS educatiu, en el qual pots trobar les millors rutes per assegurar el futur dels teus fills.

Visc a Sydney, Austràlia, on vaig ser enviada el 2013 per la mare general, M. Montserrat del Pozo, juntament amb la germana Mary Martínez, per obrir-hi nous camins a la nostra congregació. Vam arribar-hi cercant definicions per a cada paraula nova i vam aprendre que les paraules no tenen significat, només sentit.

MIRADA AL MÓN

Missió i vida religiosa a Austràlia

Els darrers anys, a més de col·laborar en diversos col·legis de la diòcesi, hem participat en trobades quinzenals amb els religiosos i laics de la zona, compartint Eucaristia i taula. Hi hem rebut grans lliçons sobre els múltiples carismes en l'Església i la novetat de l'Esperit. Som homes i dones que fem el viatge de la vida «amb Gràcia», ensenyant a mirar les possibilitats que té l'ésser humà. La novetat de la vocació, en especial la vida religiosa, descansa en la crida de qui ens convoca cada dia a treballar pel Regne de Déu

Visc a Sydney, Austràlia, on vaig ser enviada el 2013 per la mare general

des dels nostres carismes personals i institucionals. Ens acompanyen la frescor de l'espontaneïtat, l'experiència viscuda, el fet de saber que tots busquem Déu i volem crear espais comunitaris més informals, inclusivament, comprensius i reals.

Per això la nostra presència exigeix una lectura enamorada d'aquest temps; ser propers, creïbles, coherents i honestos, confiant amb fe viva que Déu continua encoratjant l'Església, i que sempre ens millora la vida, ens l'omple de llum i de futur.

Escric al llibre de la vida tots aquests companys de viatge que ja tenen nom i història al meu cor, i vull deixar-hi lloc per a aquells que se'ns regalaran... i és que en tot allò que ens alegra el cor hi ha sempre rostres i noms propis.

PUNT DE VISTA

El treball és l'única font de riquesa

La societat de la informació s'enfronta a la desocupació massiva. Joves, migrants i famílies lluiten i competeixen per una feina. La causa cal trobar-la en l'existència de veritables estructures de pecat. Mogudes per una mateixa ànima, el lucre i el poder, transformen en «negoci» tot el necessari per viure: els béns, el treball humà, les relacions socials, el coneixement, la salut i, fins i tot, el cos humà.

Des de finals del segle XIX, el problema del treball s'enfoca acadèmicament,

El treball és un bé per a l'home i per a la humanitat perquè és la veritable i única font de riquesa

políticament, sindicalment i socialment des d'una concepció mercantilista; hi ha un consens universal a subordinar el bé del treball al creixement econòmic.

La doctrina liberal que ens governa col·loca el capital i el treball en la mateixa perspectiva econòmica i, per tant, el treball només té un valor en tant que d'ell s'extreu un rendiment o benefici econòmic. Les propostes socialdemòcrates i redistributives de la riquesa (Renda Bàsica Universal...) comparteixen aquesta directriu economicista.

Quan el treball esdevé un instrument i els diners el fi, es produeix una inversió de l'ordre entre mitjans i fins i, per tant, una gravíssima desvinculació entre allò material i allò humà, on troba terreny fèrtil la «cultura del descart». Aquest «enfocament capitalista» és contrari a la

JORDI GAYA

Moviment Cultural Cristià

Doctrina Social de l'Església (DSE).

Per a la DSE, el treball no és una mercaderia o factor de producció. És un bé per a l'home i per a la humanitat perquè és la veritable i única font de riquesa per la qual tots podem disposar del necessari per viure, material, immaterial i espiritual.

En conclusió, cal erradicar l'ampli mantell ideològic, el principi i fi materialista que està a la base ètica de la nostra societat on el treball és subordinat al creixement econòmic. Només una ferma posició moral podrà regenerar un nou horitzó, en el qual la riquesa humana i el seu treball prevalgui sobre la material. Cos i ànima són inseparables. Aquest procés comporta «un veritable canvi d'estructures, començant per les mentals. Aquesta és la conversió de la qual ens parla l'Evangeli» (Helder Cámara).

UN NOU LLINDAR

La presumpció d'innocència

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

La litúrgia de la Setmana Santa i del Temps Pasqual dona per a molt. Ens convida a anar al cor de l'Evangelii i del conjunt de la Paraula de Déu perquè és on s'hi llegeixen els drames més angoixosos i les virtuts més sublimes que la persona humana pot viure. Mort i Vida, dos termes ben ancorats en l'experiència diària, sofriment i joia, decepció i esperança, que sempre van de la mà i conviden a viure el seu equilibri amb pau i serenor. Per fer-ho, la confiança ens ve de la mà del Senyor, que és viu i ens acompanya.

Una de les actuacions contemplades en ocasió de la mort de Jesús és la presumpció d'innocència, una actitud moral i cristiana que ens toca de prop i en aquests moments un dels drets humans més poc reconeguts i practicats. Quantes converses posen a relluir els defectes dels altres i no les seves virtuts! Quantes hores perdudes atropellant persones amb judicis condemnatoris! Ens està dominant un ambient en el qual la presumpció d'innocència sembla no tenir-hi lloc. Així som d'injustos en les nostres manifestacions personals i col·lectives, en la forma de comunicar-nos quan ho fem a través de males interpretacions,

El dret a la presumpció d'innocència forma part dels Drets Humans i és a la Constitució espanyola

de notícies falses, per anar sempre contra algú. Això és del tot injust.

El manament de no jutjar i de no condemnar ens ve de Jesús (Lc 6,37-38.41) i sempre és fruit de l'amor. Tanmateix, ell ha estat el primer que ha sofert les conseqüències dels qui no ho han complert. En la seva passió, no se li reconeix la innocència; és al final, quan ha mort, que un pagà obre els ulls a la fe i diu: «És veritat, aquest home era innocent.» Pensem que el dret a la presumpció d'innocència forma part dels Drets Humans (art. 11 i 12) i és a la Constitució espanyola (art. 24). Queda ben clar!

A Jesús, des de la seva detenció, no se li ha reconegut la innocència, com no és reconeguda a tantes persones a les quals la calúmnia, la crítica destructiva i la difamació deixen per terra la seva dignitat, el seu bon nom, la seva intimitat. A més, de tot això se'n fa notícia, exposició al públic, perquè encara sigui més gran l'ofensa. No és aquesta la manera d'actuar de Déu, el qual, en la persona de Jesús ha volgut anar més enllà de tota injusta manera d'actuar. La resposta de Jesús serà el perdó, expressió del seu il·limitat amor. I, la nostra resposta d'entrada, no jutjar ni condemnar.

Robots ocupats, treballadors ociosos?

**El capitalisme tecnològic
«revoluciona» el treball i incrementa
els excedents d'assalariats al món**

En els propers trenta anys desapareixeran el 50% dels actuals llocs de treball, principalment a causa de la introducció de la robòtica, segons algunes prediccions.

Pexels.com

Seria fàcil predir un futur Primer de Maig distòpic en què les manifestacions de treballadors, actualment minvants, haurien desaparegut o bé serien substituïdes per robots *intel·ligents* demandant els seus drets. Sense necessitat d'anar tan lluny, ja tenim a sobre l'anomenada *quarta revolució industrial*, que està introduint canvis substancials en el treball (i en la vida) a marxes forçades. Per exemple, si avui dia en els diferents sectors econòmics tenim un 29% de les tasques realitzades per màquines i algoritmes i un 71% són realitzades encara per persones, el 2022 aquesta balança estarà més equilibrada: un 42% les realitzaran els robots i el 58% les continuaran fent persones (segons un estudi del Fòrum Econòmic Mundial).

Aquest mateix estudi estima que en els propers quatre anys es crearan 133 milions de nous *rols* en el mercat laboral i que, per contra, es perdran 75 milions de treballs realitzats, gairebé exclusivament per humans. «Són processos imparables que el mateix ésser humà va creant: ara mateix les impresso-

res 3D competeixen amb artesans, com ja va passar en la Revolució Industrial», constata la consultora en intel·ligència col·laborativa i articulista del nostre setmanari, Leticia Soberón.

De fet, «cada cop que hi ha hagut una revolució tecnològica i/o industrial, hi ha hagut crisis i, per tant, canvis molt importants a tots els nivells, ja sigui econòmic, social, laboral, cultural, etc.», recorda el rector de la Universitat Ramon Llull, Josep M. Garrell. Ara bé, també conigna algunes diferències notables respecte canvis d'era anteriors: «Algunes d'aquestes diferències poden ajudar a esmoreir els efectes, i d'altres els poden agreujar. La velocitat dels canvis i la globalització poden contribuir que els efectes siguin molt ràpids i generalitzats; mentre que el simple fet de tenir consciència del passat hauria de servir-nos per anticipar-nos i esmoreir-ne els efectes.»

La transformació gradual del treball

La mateixa *Laudato Si* ja alertava de la tensió entre avenços tecnolò-

gics i treball humà: «No ha de buscar-se que el progrés tecnològic reemplaci cada cop més el treball humà, amb la qual cosa la humanitat es faria mal a si mateixa. El treball és una necessitat, part del sentit de la vida (...)» [LS, 128]. Garrell, que és doctor en Enginyeria electrònica i catedràtic d'Informàtica, opina que «la pèrdua de llocs de treball ha estat un efecte temporal en episodis de crisi anteriors, però en el mitjà i llarg termini se'n creen».

Ara bé, el que sí que serà inevitable és que «els llocs de treball s'hauran d'anar transformant gradualment i caldrà reciclar els coneixements i les competències de les persones. Les noves tecnologies ens han d'ajudar a transformar els llocs de treball de manera que les persones siguem necessàries allà on som insubstituïbles. No puc imaginar que la nostra societat descarti persones, el principal actiu de la Humanitat», sosté Garrell.

Tot i això, el rector Garrell alerta que «caldrà ser actius en polítiques socials del bé comú que redueixin aquest risc. No es pot deixar pas a l'atzar, o a la simple lògica econò-

mica». De fet, ja s'està pensant en com articular una resposta política a l'increment dels excedents de treballadors en el marc del capitalisme tecnològic: «Els governs i els partits han de preveure-ho perquè ja està passant; s'han de posar d'acord per veure si afronten la renda bàsica, el *salari per existir*, per evitar una crisi humanitària important», sosté Soberón, que també és membre del Dicasteri per a la Comunicació de la Santa Seu.

Altres opcions que hi ha sobre la taula són la possibilitat de fer pagar impostos als robots o a les transaccions sobre actius intangibles, informació i dades, reeducar els assalariats a les noves característiques de l'economia digital, reduir el nombre d'hores de feina... La mateixa Comissió de les Conferències Episcopals de la Unió Europea (COMECE) reclama la intervenció de la política: «La polarització de l'ocupació està creixent als estats membres de la UE ja que la digitalització i l'automatització han creat moltes oportunitats de treball per a les persones altament qualificades, alhora que releguen a ocupacions de tasques rutinàries una classe mitjana en risc» [del document *Configurant el futur del treball*, de la Comissió d'Afers Socials de la COMECE].

El «paradigma tecnocràtic»

Robòtica, l'internet de les coses, intel·ligència artificial, connectivitat mòbil, el núvol, vehicle autònom, biotecnologia, nanotecnologia, impressió 3D són les tecnologies disruptives que no només ens canviaran la manera de treballar, també la de produir, consumir i relacionar-nos, en definitiva, de viure. I tots aquests canvis, incorporats a una velocitat poc humana, tal com observa el papa Francesc: «És indispensable fer minvar la marxa per mirar la realitat d'una altra manera, recollir els avenços positius i sostenibles, i alhora recuperar els valors i els grans objectius arrasats per un desenfrenament megalòman» [LS, 114].

El filòsof i escriptor Jordi Pigem ha analitzat «la necessitat de superar l'economicisme, la tendència a tractar la realitat primordialment en termes econòmics», a l'obra *Ángeles o robots. La interioridad humana en la sociedad hipertecnológica* (Fragmenta Editorial, 2019), a la llum de l'encíclica ecològica que objectiva el problema fonamental del nostre temps en «el paradigma tecnocràtic dominant». Pigem també qüestiona el miratge de la seguretat que ens prometen les tecnologies: «Un

Pixabay.com

LETICIA SOBERÓN
«Hem de posar les persones al centre i orientar i aprofitar totes les virtualitats que ens ofereixen les diverses tecnologies per millorar la vida de la gent»

món en què tot estigués assegurat, automatitzat i solucionat —amb tecnologies, diguem-ne, 100.0—, no resultaria aviat molt avorrit? Quin sentit hi tindria la vida? La vida té sentit perquè és un camí amb reptes i riscos», assegura l'autor.

Arribats a aquest punt, podem plantejar-nos si l'avenç tecnològic, tal com està concebut avui, està al servei de les persones. Segons Soberón, no hi ha una resposta monolítica. D'una banda, tenim tecnologia «que és útil per integrar persones amb discapacitat o per ajudar a través de la telemedicina en llocs amb mancances». Però també és cert que «en molts ambients i espais importa molt poc la persona. La venda de telèfons mòbils cada cop més sofisticats, per exemple, probablement no busca el bé de la persona, sinó fascinar-nos per vendre'ns-en més. El mercat com a tal, mai no ha tingut cor», recorda Soberón.

Garrell anota que «la tecnologia no és ni bona ni dolenta per si sola, sem-

La Pontifícia Acadèmia per a la Vida dedicarà el bienni 2019-2020 a la robo-ètica i a les qüestions ètico-antropològiques vinculades a la intel·ligència artificial.

els observéssim en humans, es qualificarien d'intel·ligents. Per exemple que un ordinador sabés jugar exitosament a escacs es considerava intel·ligent, quan de fet l'ordinador no juga a escacs, simplement fa càlculs», situa Garrell. Certament, les coses han evolucionat molt i ara caldria preguntar-se què vol dir *intel·ligència* «aplicada als humans, però també als altres éssers vius, i finalment a dispositius tecnològics artificials», observa Garrell.

Al llibre esmentat de Pigem, l'autor es refereix a la *intel·ligència artificial* com a «oximoron que ofèn la intel·ligència. No hi ha intel·ligència sense vida i sense sensibilitat». Soberón també abunda en aquest sentit: «Hi ha termes que despisten. La *intel·ligència artificial* simplement és una capacitat de processament de dades molt ràpida i sofisticada. Fins i tot el *machine learning*, que és l'aprenentatge de les màquines, estrictament, no és intel·ligència».

I recorda que «la intel·ligència humana té una seu fortíssima que és el cos i el jo de la persona, creació de Déu, capaç d'obrir-se lliurement a la relació d'amistat amb altres i amb el Déu creador de totes les coses. Una màquina mai no podrà assaborir un glop d'aigua fresca, no podrà contemplar un paisatge i meravellar-se, no podrà fer un petó. La *intel·ligència* no és processar dades, és moure's amb saviesa al món, és saber viure. Hem de recuperar el sentit humà de la intel·ligència».

Encarant els canvis

Per ajudar a enfilat algunes solucions, Soberón constata que hi ha societats que «van preveure que havien de preparar els joves per liderar processos tecnològics» (l'Índia, per exemple) i que també han impulsat l'emprenedoria, és a dir, la capacitat de generar iniciatives econòmiques sense esperar una ocupació: «Els joves han de tenir habilitats de manera que el nou llenguatge d'aquesta època, la programació, no els sigui tan aliè. Cal fer un gir en les opcions educatives», observa.

Certament, no és fàcil indicar un camí formatiu «perquè la major part de les feines del futur encara estan per definir —recorda Garrell—, ara bé, més enllà de la tecnificació en qualsevol àrea del coneixement, és important tenir una base sòlida en les competències transversals i en l'humanisme». A això s'hi afegeix que «avui, la formació és una necessitat al llarg de tota la vida, lluny han quedat els dies en què les persones només estudiaven durant una etapa de la seva vida».

pre dependrà de l'ús que l'hi vulguem donar. Crec que la humanitat té prou història per haver après dels seus errors i, per tant, soc optimista pensant que sabrem usar a fi de bé les noves tecnologies, siguin del tipus que sigui, per més desafiaments que puguin suposar». Ara bé, Garrell, subratlla la necessitat d'afrontar, «com s'ha anat fent en molts altres camps, l'ús de la tecnologia des del punt de vista de l'ètica». Per això, Soberón reclama un paper per a l'Església i la societat civil que s'interessi per la persona: «Hem de posar les persones al centre i hem d'orientar i aprofitar totes les virtualitats que ens ofereixen les diverses tecnologies per millorar la vida de la gent».

Revisar el concepte d'«intel·ligència artificial»

El terme *intel·ligència artificial* va néixer cap a mitjans de la dècada dels cinquanta: «En aquell moment, l'objectiu era intentar que els ordinadors reproduïssin comportaments que, si

JOSEP M. GARRELL
«Cada cop que hi ha hagut una revolució tecnològica i/o industrial, hi ha hagut crisis i canvis molt importants a tots els nivells»

SABER ESCOLTAR

Les idolatries avui

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Hi ha una historieta que explica el cas d'una senyora que, per avenir-se amb el seu marit, li van indicar que, en la vida familiar, havia de deixar que el marit decidís les coses importants i ella, les més petites. Va fer-ho així i ella determinava comprar un Mercedes, adquirir una vivenda de quatre milions... I el seu marit s'ocupava de la fam del món, la pau internacional...

Sovint, els humans anem errats com aquesta senyora: parlem de la pau mundial, de la rivalitat entre nacions, de l'economia, etc. Aquestes coses són grans problemes, tanmateix ens poden tapar fets que semblen menors, però que es troben en el fonament dels temes greus. He recordat això a propòsit d'un article interessantíssim del professor Ge-

rardo Castillo titulat *Les idolatries de l'home contemporani*, on afirma que «la idolatria és considerada com la plaga de la postmodernitat».

Una forma d'idolatria és l'anomenada *hiperpaternitat*. Els pares volen que els nens, de petits, sàpiguen moltes llengües, els inscriuen a moltes activitats extraescolars... Amb quin resultat? Els nens esdevenen insegurs i incapaços de fer front a petites frustracions. Una visió buida de la felicitat porta cap als déus fabricats per l'home.

Exemples dels déus d'avui poden ser: el coneixement, la tecnologia, la comunicació per mòbil, la televisió... realitats bones que esdevenen ídols quan es projecta en elles un amor desmesurat. En un passatge, Groucho Marx diu amb ironia: «Jo

trobo la televisió bastant educativa. Quan algú l'encén a casa, jo me'n vaig a una altra habitació i lleigeixo un bon llibre.»

També és idolatria el culte a esportistes, cantants, artistes... Això és fanatisme. En canvi, ningú no s'emmira en els investigadors científics. Preval l'amor a un mateix, als diners i al plaer. És allò del *carpe diem*. Es guanyen més diners per gastar-los en més plaer.

Necessitem els grans valors de la veritat, la bondat, la bellesa, l'honradesa i l'espiritualitat. Les idolatries no ens ompliran mai el cor.

Una visió buida de la felicitat porta cap als déus fabricats per l'home

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

No he llegit detingudament aquesta exhortació apostòlica, només per sobre, però en conec prou el contingut per afirmar que és un document positiu, que la intenció indubtable és el progrés dels joves i dels que no en són tant, en l'aspecte humà i cap a horitzons de santedat.

Cal agrair aquesta disposició perquè, segons el panorama que descriuen els mitjans, en l'àmbit del clergat, les males herbes havien crescut tant que havien ofegat el bon cereal de la vocació de servei, apostolat i caritat, que l'Església havia sembrat al món antic.

El primer dia que em vaig referir a la pederàstia de la gent de missa ja vaig dir que vaig rebre la primera notícia d'aquesta aberració d'un noi a qui vaig respondre que ni un amic de tots dos, ni jo mateix, no avançà-

A PROPÒSIT DE...

«Christus vivit»

vem cap al sacerdot amb aquesta pretensió. Ell i l'altre noi que venia, hi van estar d'acord. «Els nostres companys, també», vaig afegir jo.

M'he fet vell i m'he assabentat que alguns han caigut en aquest vici, que no comprenc. La corrupció, malauradament, no és monopoli de cap estament. Ara bé, esbombant aquest fet amb tant d'ímpetu s'amaga la bona manera d'actuar de la majoria. I sense orgull, m'hi incloc jo. Soc pecador, ho reconec, però els meus pecats no són gens ver-

gonyosos, i per això, ningú no es preocupa de publicitar-los. Ara bé, tampoc ningú no s'ocupa de difondre que moltes persones, de dia i de nit, continuen intercedint per nosaltres amb la seva pregària. Ni a les cartoixes, ni als carmels o les trapes no hi ha aquesta corrupció. Ni a les oficines de Càritas, ni als menjadors de les Missioneres de la Caritat, per posar uns quants exemples.

El Papa també ho diu, encara que d'una altra manera. I encara més. Convida els joves a avisar amb sinceritat si s'assabenten d'algun cas per ajudar-lo.

A més, esmenta els exemples de Joana d'Arc, de l'italià Pier Giorgio Frassati i del francès Marcel Callo, el jove que havia estat escolta i que va morir víctima nazi per ser massa catòlic. (Continuaré.)

Moltes persones, de dia i de nit, intercedeixen per nosaltres amb la seva pregària

Vida eclesial

Aquesta setmana Benet XVI parla sobre els abusos, Francesc rep l'Arxiconfraria de la Cinta, Berta Meneses reflexiona sobre la conversió, Mn. Muñiz ens apropa al món laboral juvenil i coneixem l'Església pakistanesa

Segons el Papa emèrit, la crisi es va estendre amb el «col·lapse» de patrons morals

Benet XVI trenca el silenci sobre els abusos

AGÈNCIA ECCLESIA
Ciutat del Vaticà

Benet XVI ha escrit una reflexió sobre els abusos sexuals a menors (publicada a la revista alemanya *Klerusblatt*) després de la cimera del Vaticà del febrer, on es refereix a una «transformació sense precedents» a partir dels anys seixanta del segle passat. «Calia enviar un missatge fort i buscar un començament nou, per tal que l'Església tornés a ser creïble, com una llum entre els pobles i com una força activa contra els poders de la destrucció», escriu Benet XVI arran de la cimera vaticana.

El text es divideix en tres parts. A la primera, parla sobre el context social i la revolució sexual; a la segona, tracta de les conseqüències en la formació i la vida dels sacerdots i, finalment, es pregunta quines són les respostes concretes de l'Església davant dels abusos.

El Papa emèrit comenta que l'abús sexual a menors ha de ser comprès en un «context social més ampli de la qüestió», amb orígens en la revolució del 1968 i en la transformació «sense precedents» que va tenir lloc entre els anys seixanta i vuitanta del segle passat, quan els «patrons vinculants relatius a la sexualitat es van esfondrar completament». Benet XVI parla d'«absència de normativa» en l'àmbit de la sexualitat i de «col·lapse» de la Teologia moral catòlica, que «va deixar l'Església desamparada davant d'aquests canvis en la societat».

Per a Benet XVI, els greus problemes que l'Església catòlica travessaria podrien plantejar la qüestió que faci falta «crear una altra Església», però «aquesta experiència ja s'ha fet i ja ha fracassat».

«Per què la pedofília ha assolit aquestes proporcions?», planteja. «La raó és l'absència de Déu» sosté, i afegeix que també els cristians, particularment els sacerdots, s'estimen més «no parlar de Déu perquè aquest discurs no sembla pràctic». «La tasca principal, que ha de

resultar de les convulsions morals del nostre temps, és que comencem de nou a viure per a Déu i sota Ell», subratlla el Papa emèrit.

Benet XVI acaba la reflexió agraint al papa Francesc tot el que fa per mostrar sempre «la llum de Déu que, fins i tot en els dies d'avui, no ha desaparegut».

Diumenge de Rams al Vaticà

El papa Francesc va presidir al Vaticà la celebració del Diumenge de Rams i va alertar sobre la temptació del «triomfalisme», a la qual s'oposa el «camí de la humilitat». «El triomfalisme viu de gestos i de paraules, que no han passat pel gresol de la creu; s'alimenta de la comparació amb els altres, jutjant-los sempre pitjors, defectuosos, fallats... Una forma subtil de triomfalisme és la mundanitat espiritual, que és el perill més gran, la temptació més pèrfida que amenaça l'Església», va indicar.

Francesc va presentar la Passió de Jesús com a «model de vida i de victòria contra l'esperit del mal»,

BENET XVI
«Calia enviar un missatge fort i buscar un començament nou, per tal que l'Església tornés a ser creïble»

Benet XVI va informar al papa Francesc de les reflexions que pensava publicar.

PAPA FRANCESC
«Una forma subtil de triomfalisme és la mundanitat espiritual, la temptació més pèrfida que amenaça l'Església»

que tots els cristians han de seguir en un «abandonament confiat al pare i a la seva voluntat de salvació, de vida, de misericòrdia».

Segons Francesc, per arribar al «veritable triomf», cal «deixar espai a Déu», a través del «buidament d'un mateix. Amb la creu, no es pot negociar: s'abraça o es nega». El Papa va parlar d'una «nit de la fe», dels moments de patiment, que permeten que apunti «l'aurora de la resurrecció».

La celebració va comptar amb la presència de joves de Roma i d'altres diòcesis, amb motiu de la celebració de la XXXIV Jornada Mundial de la Joventut. Francesc va recordar els «innombrables sants i santes joves» i va subratllar: «Estimats joves, no us avergonyiu de manifestar el vostre entusiasme per Jesús; crideu que Ell viu, que és la vostra vida. Però alhora no tingueu por de seguir-lo pel camí de la creu. I quan sentiu que us demana que renunciïu a vosaltres mateixos per despullar-vos de les pròpies seguretats confiant-vos completament al Pare que és al cel, llavors alegreu-vos i exulteu. Sou en el camí del Regne de Déu.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Arribar des dels sentits

«Diumenges de música i silenci» és una de les activitats que s'ofereixen des del monestir de Sant Benet de Montserrat. Feia temps que volia conèixer aquesta suggeridora proposta. El 6 d'abril m'hi vaig poder escapar i va resultar molt sorprenent i recomanable.

De la mà de Teresa Forcades, l'acte s'inicià amb un text triat per a l'ocasió, segons la música i els artistes: va ser sintònic amb el cant disfònic que Muom oferia. Després de la lectura, un agraït i necessari temps de silenci que resulta molt enriquidor, i vam passar a gaudir plenament de la bellesa que se'ns oferia.

El concert va resultar una gran sorpresa per la bellesa i l'ambient de profunditat que s'hi va generar.

Quan parlem que l'Església ha d'obrir les portes, ha de ser lloc d'acollida, hospital de campanya... Moltes vegades pensem que ho ha de ser per a les persones més vulnerables en el sentit més material del mot, i indubtablement és així. L'Església ha de ser lloc per a tothom, especialment per a aquells que més ho necessitin. Aquella tarda Sant Benet va esdevenir lloc d'acollida, de consol, d'agraïment, de pregària, de pau... un lloc en el qual la bellesa de l'entorn sintonitzava amb el que estàvem vivint. Conscients o no, vam rebre un present que ens obria el cor i l'esperit una mica més per viure més plenament el que litúrgicament estàvem preparant: el tridu pasqual.

Tortosa

El Papa rep en audiència privada els membres de l'Arxiconfraria en el marc del quart centenari

La Cinta renova el vincle de comunió amb el Sant Pare

CARME MUNTÉ
Redacció

Les celebracions amb motiu del quart centenari de l'Arxiconfraria de la Mare de Déu de la Cinta de Tortosa no podien tenir millor colofó. El divendres 12 d'abril el papa Francesc va rebre en audiència privada els membres d'aquesta arxiconfraria, encapçalats pel bisbe de Tortosa, Enrique Benavent, i pel primer majordom, Josep Maria Utges. En la trobada també va ser-hi present l'alcalde de la capital del Baix Ebre, Meritxell Roigé, i Mn. Jordi Bertomeu, vicari judicial del bisbat de Tortosa i prelat d'honor del Papa a la Santa Seu.

En el seu discurs el papa Francesc es va remetre als orígens de l'Arxiconfraria per recordar que, pocs mesos després de la seva constitució, va ser confirmada pel papa Pau V. «I ara, amb aquesta peregrinació a la tomba de Pere, desitgeu renovar aquest vincle de comunió.»

La història i tradició de la Verge de la Cinta es remunta a la nit del 24 al 25 de març del 1178, quan ja estava acabada la construcció de la catedral de Tortosa. Va ser en aquell moment quan es va aparèixer la Mare de Déu a un sacerdot que es preparava per celebrar l'ofici del matí. «Ellaliva donar el cíngol del seu mantell com a signe del seu amor», va explicar el bisbe Enrique Benavent durant l'audiència amb el Papa. «Aquest cíngol —va prosseguir— és el tresor més preuat que conserva la nostra catedral. Des de fa segles és el llaç que lliga els cors dels tortosins al de la Mare de Déu,

unint-los al cel i a la terra, en la vida i en la mort. Gràcies a ell la devoció a la Santíssima Verge i la fe s'han transmès a la nostra societat de generació en generació.»

Així mateix, el bisbe de Tortosa va exposar que l'advocació de la Cinta porta a valorar i tenir cura de la vida del nonat: «Durant aquests anys he escoltat el testimoni de mares gestants en dificultat, que han protegit la vida dels seus fills confiats a la Mare de Déu, i que han experimentat la seva protecció sobre els seus fills no nascuts.»

Per la seva part, el papa Francesc va felicitar l'Arxiconfraria i la diòcesi de Tortosa «per tot el

BISBE ENRIQUE BENAVENT

«Des de fa segles és el llaç que lliga els cors dels tortosins al de la Mare de Déu, unint-los al cel i a la terra, en la vida i en la mort»

PAPA FRANCESC

«Seguint l'exemple de Maria, estem cridats a portar la fraternitat a tots els racons de la societat»

El bisbe de Tortosa lliura al Sant Pare una imatge de plata de la Mare de Déu de la Cinta.

que feu per la devoció a la Mare de Déu i per la solidaritat que manté amb les persones que més ho necessiten». Va recordar que, etimològicament, la paraula confraria significa «unió de germans». «Els germans», va afegir, «sovint discuteixen i es barallen per tantes coses, i això no obstant, saben mantenir sempre viva aquesta recerca d'un bé que no pot excloure la pau i la concòrdia entre ells». «Seguint l'exemple de Maria», va concloure, «estem cridats a portar la fraternitat a tots els racons de la societat».

En aquest sentit, el bisbe Benavent va recordar que «durant els anys de crisi l'Arxiconfraria va col·laborar amb les institucions caritatives de la diòcesi: Càritas diocesana i interparroquial, casa d'acollida, i amb diversos programes d'atenció als més pobres». Perquè, tal com va destacar, «si la devoció a la Mare del Senyor és autèntica ens porta a estar atents a les necessitats de tots els seus fills».

Durant l'audiència, la delegació tortosina va lliurar diversos obsequis al Sant Pare, principalment la insígnia que el distingeix com a Confrare d'Honor, una imatge de plata de la Cinta i el volum de llibres escrits pel canonge arxiver de la catedral de Tortosa, Josep Alanyà. Meritxell Roigé també li va donar un llibre sobre Tortosa, mentre que la Cort d'Honor de la Mare de Déu li va lliurar una rosa blanca, un símbol especial, ja que representa la devoció a santa Teresa de Jesús.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

BERTA MENESES
Religiosa filipense

Cap a una conversió radical

Estem vivint un temps de contradiccions importants en tots els àmbits de la vida. En aquest sentit, el model d'Església que hem creat no dona resposta a les necessitats concretes de les persones d'avui dia. Ens adonem que estem immersos en nous mites que substitueixen el que en altres temps eren veritats religioses quasi inqüestionables. El desenvolupament científic i tecnològic ens fa creure que som nosaltres els qui organitzem el món i que, per tant, podem prescindir de les seguretats que ens donaven en el passat les religions tradicionals.

Però la història ens ensenya que les grans civilitzacions estan en un moment crític de la seva evolució i, en aquest punt d'inflexió, han hagut de reinventar-se creativament. En realitat, la història de la humanitat és una autorealització gradual de l'Esperit, com diria Hegel. Per això, en aquests moments crítics, l'Església hauria de tornar a les seves arrels des d'una consciència diferent, per tal de discernir allò que veritablement constitueix la seva essència.

És veritat també que no hi ha cap organització social que sigui tan vulnerable com ho és l'Església. Durant segles, l'Església ens ha aixoplugat sota el paraigua del que pot significar viure en el món. I alhora ha esperonat un aspecte més interior en mostrar-nos que la religió és un vehicle de transformació personal, un camí espiritual capaç d'alliberar-nos de les ombres de la nostra ment, d'estimular el nostre esforç per superar l'egocentrisme i obrir-nos a una visió transcendent. En

aquest llegat, tanmateix, s'han produït alguns canvis. D'una banda, en aquests moments, l'Església creu encara que la seva funció continua sent la de fer de «dosser» protector que interpreta el món, cosa que no és acceptada per la persona del segle XXI i, de l'altra, pel que fa a l'aspecte més interior, és qüestionable que l'Església, ara com ara, se'n faci càrrec.

Fàcilment podem veure que ha baixat l'interès per una religió vinculada a l'autoritat i a les estructures i, per contra, ha augmentat l'interès per una religió vinculada a la recerca espiritual, personal, amb capacitat d'autorealització, pro-

Ha augmentat l'interès per una religió vinculada a la recerca espiritual, personal, amb capacitat d'autorealització, profunda i lliure

L'Església nova que Catalunya i el món necessita ha d'alliberar les ensenyances de totes les cadenes estructurals, socials i mentals

Il·lustració:
Jordi Maragall

funda i lliure. Les religions estan cridades a passar de les creences al coneixement silenciosos, i aquest coneixement és sobretot saviesa i amor. Les creences no només han de ser revelades; han de ser compreses, realitzades, experimentades. Solament així és possible la plena realització d'un mateix.

Cal recordar que, al llarg de la seva història, l'Església ha aportat testimonis i Mestres que han dut a terme aquest coneixement silenciosos i profund, i ells mateixos ens diuen també que la realització del camí és una tasca personal, d'un mateix. La religió no comporta per si mateixa submissió, no és compliment de normes morals. És descobriment i realització de l'ésser que som, amb tota la seva plenitud i abastant les múltiples dimensions que ens configura. Aquesta és la perspectiva de futur que l'Església hauria de propiciar.

Cal, per tant, una conversió radical. I perquè aquesta conversió sigui possible, hem de tenir present que no podem sargir la roba vella amb roba nova, ni podem ficar el vi nou en botes vells, tal com ens diu l'evangeli (Mt 9,14), i Jesús de Natzaret ens exigeix. I és veritat també que tenim por que s'esquinci la roba i s'escampiel visi no fem un canvi molt profund. Comptem en aquest procés amb la immensa riquesa de tants i tants homes i tantes dones d'Església per actuar amb cura, perquè no es perdi el vi nou en els canvis estructurals, culturals i religiosos de l'Església. El cristianisme ens ofereix en Jesús un exemple especialment fascinant de transformació personal. La kenosi no és altra cosa que l'experiència d'un déu-home amorós que, com a model, simbolitza la mort de l'ego en un procés de transformació necessària en l'evolució de l'ésser humà. Aquesta autotransformació és el sender, necessari i possible, que l'Església ha de recórrer en aquests moments, tant a nivell d'institució, de jerarquia, com del poble de Déu mateix. La ruptura de seguretats i valors permetrà sens dubte tocar fons

perquè emergeixi una Església nova amb valors com els de la bondat, la bellesa i l'amor, i l'experiència de gratuïtat, de llibertat, d'incertesa... per tal de viure la plenitud del moment present com una Gràcia.

Les respostes que l'Església ha de donar a l'ésser d'avui han de ser sàvies, coherents, respectuoses... Ja no poden partir de la creença en una veritat absoluta, atès que avui els canvis es produeixen en un entorn globalitzador molt ràpid, en el qual hem d'interactuar amb moltes persones el recorregut espiritual de les quals és molt divers.

L'Església i la nostra societat ha dividit en compartiments estancs la vida religiosa i el món de la vida de cada dia, de manera que podem dir que som una societat que viu els diumenges al matí (van a missa) en el món premodern, i la resta de la setmana, en el món modern o postmodern. La religió, així compartimentada, és trivial i no arriba enlloc. L'Església del futur ha de realitzar el canvi radical per orientar les nostres vides en el dia a dia, ha d'impregnar els nostres quefers diaris. Hauria de donar sentit al que és veritablement important en el nostre món, i no limitar-se a ser una escorça de protecció.

És clar que, quan pensem en el futur de l'Església, tenim més dubtes que seguretat. Però, de tot plegat, en surt la necessitat d'un canvi radical que abasti tots els nivells. L'evangeli ens dona claus importants, tant respecte de la transformació personal com social o estructural. Insisteix en una ensenyança basada en la inseguretat: «Aquell que vol salvar la seva vida la perd.» El camí a seguir passa per posar fi a les estructures organitzades al voltant de la por. L'Església nova que Catalunya i el món necessita ha d'alliberar les ensenyances de totes les cadenes estructurals, socials i mentals i, per fer-ho, ha d'incorporar les grans intuïcions de la seva tradició a la nostra cultura per tal d'obrir els nostres cors al misteri sagrat que a tots ens configura.

P. Joan Pegueroles

DR. JOAN MARTÍNEZ PORCELL
Professor FFC

El 28 de març del 2019 va morir el P. Joan Pegueroles Moreno, *s.i.*, a Sant Cugat del Vallès amb 90 anys d'edat, 68 de Companyia i 59 de sacerdot. Aquest insigne jesuïta i filòsof cristià havia nascut a Ripollet (Barcelona) el 16/09/1928, va ingressar a la Companyia de Jesús a Veruela (Saragossa) el 26/09/1950 i va ser ordenat a Sant Cugat el 30/07/1959.

Va ser professor d'Història de la Filosofia a Sant Cugat (1961-1969) i a la Facultat de Teologia de Catalunya (1978-1988) i finalment professor de la Facultat de Filosofia (1988-1999), on vaig tenir l'honor de conèixer-lo. Però les dades fredes d'un breu currículum no son suficients per agrair el tarannà personal i la dedicació incansable d'aquest gran amic.

A principis de l'any 1979, el P. Joan Pegueroles va prendre la direcció d'*Esperit*, a petició del seu fundador i director, Juan Roig Gironella (1912-1982). La revista l'havia fundat el 1952 com a òrgan de l'Institut Filosòfic de Balmesiana, també creat per ell tres anys abans. La finalitat era «fomentar, defensar i incrementar el desenvolupament de la Filosofia Cristiana». No són gens excessives les lloances que en fa Gonzalo Díaz, un bon historiador de la filosofia espanyola, en la veu *Joan Pegueroles*, en *Homes i documents de la Filosofia Espanyola*, i que Eudald Forment, subdirector de la revista, va recollir a *Esperit XLVIII (1999) 171-172*: «Inserit en el pensament tradicional cristià (...) s'ha mantingut en permanent diàleg constructiu amb els més variats corrents filosòfics del pensament modern, ha dedicat nombrosos escrits a l'estudi de sant Agustí, que el van convertir en un dels més qualificats tractadistes de l'obra del filòsof d'Hipona, passant en un moment posterior a ocupar-se, sempre des de la mateixa perspectiva, d'altres figures del pensament contemporani com Blondel,

Husserl, Heidegger o Gadamer.»

Quan em trobava pel claustre de la Facultat em deia, amb un xic de sornegueria: «Persona, *ultima solitudo!*» — recordant l'argument de la meua tesi doctoral. I a cau d'orella em confessava que «sant Agustí no va tenir temps de ser un gran metafísic» animant-me així a seguir l'estudi de sant Tomàs.

Crec que sant Agustí li va fer el do de l'escolta interior. El P. Joan sabia escoltar. Quan, a la seva habitació de Sant Cugat, et deia: «Posa't a l'altre costat que per aquesta orella hi sento millor» no feia solament un reconeixement d'una dificultat auditiva sinó que manifestava el millor de la seva recerca. Escoltava Déu en el profund de la consciència, com havia après de sant Agustí; escoltava els altres, per qui sempre tenia curiositat i estima, com volia sant Ignasi dels seus fills, i s'escoltava ell mateix, com li deia l'experiència pròpia.

Són gairebé profètiques les paraules que va escriure el mateix P. Pegueroles a *Déu i l'home a sant Agustí (Esperit L (2001) 239-243)*, que ell mateix qualifica de «breu i senzilla síntesi de l'antropologia agustiniana»: «Si Déu és realment el fi i el bé de l'home, si solament en Déu l'home arriba a ser veritablement home (...) si Déu és el principi i el fi de l'home, si Déu és més gran que jo mateix, aleshores, en perdre'm en Déu, és quan veritablement em trobo a mi mateix.»

Escoltava Déu en el profund de la consciència, com havia après de sant Agustí

CAMÍ SINODAL

El món laboral

Com a fruit del Sínode de Joves, el Secretariat Interdiocesà de Joventut elabora cada mes un article per desgranar i comprendre millor el missatge que el Sínode vol adreçar a tota l'Església.

No fa gaires anys que participo en la manifestació que convoquen moviments sindicals coincidint amb l'1 de Maig. Recordo com un jove que acompanyo va explicar-me l'alegria que tenia perquè l'havien contractat en una empresa de menjar ràpid... una alegria que jo no entenia quan compartia les condicions d'aquesta feina, especialment horaris i sou. La vida d'aquell jove va ajudar-me a prendre més consciència del món laboral.

Óscar Martínez, de la Fundació Pere Tarrés - URL, i Desirée Garcia, de Càritas Barcelona, van escriure un article al diari ARA, titulat *Treballar i continuar sent pobre és tendència*. Deien que la baixa qualitat i l'alta temporalitat de l'ocupació impedia moltes persones construir o mantenir el projecte vital basant-se en els ingressos laborals; una de les franges de població més afectada és la dels joves.

Allibres del Cohèlet llegim: «En-

tenc que no hi ha res millor per a l'home que fruir de tot el que fa: aquesta és la seva paga! Perquè, qui li podrà fer veure què passarà després d'ell?» (3,22). És quelcom que podem desitjar per a tothom: fruir d'allò que fem!

El treball és un tema constant de conversa perquè és una part molt important a les seves vides. Pot definir l'ús del temps i determinar el que poden fer o comprar. També pot determinar la qualitat i la quantitat del temps de lleure. El treball defineix la seva identitat i és un lloc fonamental on es desenvolupen amistats i altres relacions perquè generalment no es treballa sol. Parlen de la feina com a compliment d'una funció i com una cosa que proporciona un sentit. Els permet satisfer necessitats bàsiques, però encara més important, buscar el significat i el compliment dels somnis.

Cal animar els joves que no esperin viure sense treballar, dependent de l'ajuda d'altres. Això no fa bé perquè el treball és una necessitat, part del sentit de la vida en aquesta terra, camí de maduració, de desenvolupament humà i de realització personal.

No podem oblidar com el món del treball és un àmbit on els joves experimenten formes d'exclusió i marginació. La primera i la més greu és la desocupació juvenil. A més d'empobrir, retalla la capacitat de somniar i d'esperar; els priva de la possibilitat de contribuir al desenvolupament de la societat. La precarietat ocupacional que afligeix els joves respon a l'explotació laboral per interessos econòmics.

A la Pastoral juvenil haurem de discernir com col·laborem en humanitzar el món del treball, treballant pel dret a un sou digne, a unes condicions laborals saludables, a una seguretat social i unes prestacions socials justes. Podem comprometre'ns a incorporar als nostres itineraris educatius l'economia social, amb les cooperatives i el comerç just. És un camí que podem recórrer junts amb la Pastoral obrera de les nostres diòcesis, que a casa nostra ja fa anys que responen a la crida d'evangelitzar el món obrer.

CARLES MUÑIZ

Membre del SIJ i delegat de Joventut de Sant Feliu de Llobregat

Cal humanitzar el món del treball.

TESTIMONIS DE FE

Cristians al Pakistan, una marca de per vida

Els nens es veuen obligats a treballar per uns pocs euros al mes a les fàbriques de maons. /ACN

MARTA PETROSILLO
Ajuda a l'Església
Necessitada-Itàlia

L'Església local, a través de Justícia i Pau, proporciona assistència legal als cristians injustament acusats de blasfèmia

Una fe forta i una confiança total en Déu en tots els aspectes de la vida, malgrat les dificultats, la discriminació i la persecució. Al país asiàtic, els mecanismes d'una societat de majoria islàmica —els musulmans representen el 97% davant del 2% de cristians—, discriminen les minories religioses, igual com el sistema de castes de l'Índia margina les castes més baixes, a les quals pertanyen sovint els cristians. La fe cristiana es converteix en una marca de per vida.

A Karachi, molts cristians viuen en barris com ara Essanagri o «barri de Crist». Més de 1.000 famílies catòliques viuen en cases desmanegades en carrerons amb desguassos a cel obert. «No és estrany que els cristians siguin atacats pels musulmans —ens explica el rector, el pare Joseph Saleem—; fa poc, en aquest barri, han assassinat cinc persones.» Així i tot, a cada porta hi ha pintada una creu.

Passa el mateix en un altre barri cristià: Youhanabad, aquesta vegada a Lahore. Visitem l'Església catòlica de Sant Joan, que va patir un atemptat el 15 de març del 2015 durant la missa del diumenge. Aquell dia hi van morir una quinzena de persones, però les xifres haurien estat molt superiors si Akash Bashir, un jove voluntari de només 19

anys, no hagués sacrificat la pròpia vida per aturar el terrorista suïcida. Avui hi regna una gran esperança: que Akash sigui proclamat el primer sant del Pakistan.

A Youhanabad també hi viu un religiós que encarna la bellesa de l'Església pakistanesa. És el P. Edward Thurai-singham, fermament compromès amb la salvació dels fills dels treballadors de les fàbriques de maons a través de l'educació. Famílies senceres es veuen obligades a treballar per uns pocs euros al mes. «Llibres, no pas maons», aquest és el lema del religiós, que explica amb orgull com una nena a la qual va ajudar avui treballa a la NASA.

L'Església local, a través de la Comissió de Justícia i Pau, proporciona assistència legal als cristians injustament acusats de blasfèmia. Actualment, 25 cristians són a la presó. Entre ells, Sawan Masih, acusat de blasfèmia el 2013. Després de ser acusat, una multitud de musulmans va incendiar el barri on vivia Sawan, Joseph Colony a Lahore, i van destruir 200 llars cristianes. Mentre que les 83 persones responsables de l'atac al barri continuen en llibertat. Sawan va ser condemnat a mort el 2014 i continua a l'espera del procés d'apel·lació constantment ajornat. Un cas semblant al d'Asia Bibi.

SIGNES D'AVUI

El dret a votar

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Avui les urnes es converteixen de nou en recipients de vots amb un poder de delegació de condicions sovint imprevisibles. Sempre, en una jornada de votacions, em venen al cap les paraules de Rousseau al *Contracte Social*, escrit el 1762: «Per poca influència que la meua veu pugui tenir en els negocis públics en tinc prou amb el dret que tinc de votar per imposar-me el deure d'assabentar-me'n.» El dret que tinc a votar m'imposa el deure d'instruir-me. Avui, els mitjans de comunicació i les xarxes socials a través de la tecnologia em proporcionen moltes informacions, però a la vegada m'inoculen tanta o més quantitat de desinformació. Instruir-me implica prestar la màxima atenció per filtrar els continguts que rebo amb la finalitat de detectar la veritat,

el biaix manipulatiu dels eslògans, la càrrega emocional orientada a decantar el meu vot per ressorts afectius de vegades inconscients, per pors inconfessables explotades sense consciència pels equips de campanya...

Rousseau al mateix llibre, unes línies més avall de la cita anterior, escriu: «L'home neix lliure, però en tot moment es troba encadenat.» Sovint, posem atenció només a les cadenes exteriors, que són moltes i variades. Malparlar dels mitjans de comunicació acostuma a ser

una pràctica força comuna. El papa Francesc va dir que un pecat de la premsa és la coprofilia, l'amor per la cosa bruta, per les porqueries informatives. N'hi ha que les produeixen i les publiquen, però serviren de ben poc si les persones no practiquessin la coprofàgia, és a dir, les consumissin, se n'alimentessin i engrossissin l'audiència dels mitjans que les divulguen. La batalla per la llibertat comença al cor de cada persona. A poc a poc, creixem en consciència ecològica i en la necessitat de tenir cura del planeta. Les deixalles són visibles. No obstant això, queda un pas molt més subtil: l'ecologia espiritual, que rebutja la mentida, l'insult, l'odi, la manipulació...

Sempre que defenso un dret cal preguntar-se: qui té el deure de garantir-lo i com s'ha d'exercir?

La batalla per la llibertat comença al cor de cada persona

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Rècord d'audiència en una de les cadenes televisives del nostre país. I és que el tema s'ho valia sense necessitat de molta despesa per a la publicitat. No estem acostumats a veure un Papa entrevistat davant les càmeres televisives, i amb un entrevistador que ens té acostumats a veure determinats personatges públics en situacions crítiques havent de respondre preguntes «políticament incorrectes», o comparant respostes de l'entrevistat en diferents moments.

Un angle senzill d'una habitació a penes decorada amb un quadre i una butaca d'escriptori davant d'una taula normal. Pobra il·luminació i ric diàleg.

A mi em va cridar l'atenció especialment una de les seves frases,

FINESTRA A LA VIDA

«Acollir sense integrar no és just»

potser perquè tocava un punt on soc més sensible: els refugiats i els immigrants. I, repetint una vegada més els seus famosos quatre verbs dels quals ja parlava a *La joia de l'Evangelí*, va dir que és injust *acollir* els immigrants i refugiats sense *integrar-los* després al país que els acull. Rebre'ls i després deixar-los al carrer és una gran injustícia, va recalcar.

I jo pensava en tants immigrants o refugiats que conec, i que, fugint de situacions límit del país que els ha vist néixer, estan condemnats al fracàs i a la desil·lusió, en arribar al lloc on són acollits. Sovint es poden trobar en una situació de precarietat que no havien pogut ni imaginar en el seu somni d'Europa o d'Amèrica.

Fa uns dies m'ho comentava plorant una persona que va arribar amb una mà davant i una altra darrera i

que, malgrat que ja tenia l'estatus de refugiada, viu cada dia molts problemes —començant per no tenir ni un cèntim a la butxaca per moure's amb transport públic. Segons les lleis d'estrangeria de l'Estat, sense poder treballar ni guanyar diners tot esperant els 6 mesos —que confia poder prorrogar— per poder accedir a la integració total.

Què pot fer durant aquests mesos amb la precarietat que suposa, si no hi ha una mà amiga que l'ajudi?

I no tothom té la capacitat d'espera o la resiliència necessària per no enfonsar-se i començar una davallada de la qual serà difícil sortir.

És injust acollir els immigrants i refugiats sense integrar-los després al país d'acollida

**Es manté el protagonisme en
cerimònies litúrgiques i
manifestacions de pietat popular**

La devoció a les relíquies de sants és ben viva

El cotó de sant Eudald lliurat a Ripoll.

L'àliga de Vic davant la relíquia de sant Miquel dels Sants

La veneració a les relíquies de sants és un fet ben habitual. Sol formar part de les cerimònies litúrgiques de festa major que, amb un component ben popular, és participada per un bon nombre de feligresos. El moment àlgid d'aquesta mostra de devoció, més enllà dels sentiments personals de cadascú, esdevé una expressió col·lectiva en relació amb la festivitat del sant, especialment si és patró del lloc.

Els oficis principals de festa major solen estar dedicats a la memòria dels sants patrons de la parròquia. Habitualment, aquests sants coincideixen amb els titulars del temple però, ocasionalment, poden fer-ho amb copatrons o patrons secundaris. En el primer cas, però especialment en el segon, aquesta dedicatòria sol ser indicatiu de la presència de relíquies.

En aquesta missa se succeeixen unes pautes gairebé idèntiques: el sermó d'un sacerdot que exposa les virtuts del sant patró com a exemple de bon cristià; els feligresos que canten els goigs que reproduïxen, amb altres paraules, el discurs escoltat prèviament; posteriorment, la relíquia del sant o santa que se situa a l'abast dels fidels, i la besada dels fidels al reliquiari. Aquest darrer gest és el de veneració més intensa, de contacte gairebé físic, entre protegit i protector.

Besar les coses santes era un gest molt habitual, més que ara, en la litúrgia anterior al Concili Vaticà II. En pa-

raules de Josep Braun al *Diccionari litúrgic*, publicat en català el 1925, els moments eren diversos: «Són de devoció i veneració els besos de l'altar, de l'evangelari, de la patena, de les relíquies, de l'amt, del manipule, de l'estola, de l'oli sant dels catecúmens i sant Crisma consagrats de nou, el bes de la creu el dia del Divendres Sant, quan es fa l'*Adoratio crucis*, etc.» Alguns d'aquests petons encara es mantenen i són practicats pel sacerdot celebrant, però d'altres també els exercien els fidels, com el del *portapau*, i que ara han desaparegut de la cerimònia.

Besades a les relíquies tenen lloc al final dels oficis celebrats per la festa major de Navarcles (sant Valentí), Ripoll (sant Eudald, l'11 de maig), Sant Quirze de Besora (sant Quirze i santa Julita, el 16 de juny), Camprodon (sant Patllari, el 21 de juny), Vic (sant Miquel dels Sants, el 5 de juliol), Taradell (sant Genís, el 25 d'agost), Sant Feliu Sasserra (sant Pere Almató, fill de Sant Feliu Sasserra que li dedica la festa a finals d'agost) o Centelles (santa Coloma, el 31 de desembre), per citar-ne alguns exemples.

Relíquies «per contacte»

A part de les pròpies relíquies, directament relacionades amb el sant o santa, existeixen les anomenades *relíquies per contacte*.

Aquest tipus de relíquies està constituït per peces de roba o bocins de cotó que han estat en contacte amb una relíquia insigne. És una altra modalitat de veneració que en els darrers temps està en clar retrocés. Es tracta de l'ofertament de cotons que, actualment, són beneïts, però antigament havien estat realment en «contacte» a una resta sagrada —que en algun cas excepcional es manté. Els fidels el recullen després de besar el reliquiari en finalitzar els oficis de festa major. Aquests cotons són preuats, segons les veus populars, per combatre el mal d'orella.

L'origen de l'atribució de propietats miraculoses a bocins de cotó podria tenir relació amb la devoció a sant Narcís, patró de Girona. Potser aquest és el motiu de les mostres que hi ha hagut, o hi ha, a les comarques gironines. Encara ara, per la festivitat del sant celebrada el 29 d'octubre, es lliura als fidels el corresponent cotó de sant Narcís, simplement beneït. En l'obra *Vida, milagros, y martirio de S. Narciso, hijo, obispo y patrón de la Ciudad de Gerona*, escrita el 1678, s'esmentava el cotó que mantenia el flux de sang de la ferida al turmell d'una cama. Aquest cotó, es deia, tenia propietats miraculoses: «[...] se repartía despues con los devotos del Santo, y aplicado al oido, ó a otras partes lesiadas del cuerpo, maravillosamente unos, y otros quedan remediados.»

Un altre cas, força semblant, s'havia fet a Olot amb les relíquies de santa Sabina i a Ripoll amb les de sant Eudald. Mentre que a Olot ja s'ha deixat de fer, a Ripoll es

dona un cotó simplement beneït. A Camprodon, però, mantenen la forma ancestral de situar aquesta fibra en contacte amb les restes de sant Patllari.

Una altra forma de veneració, en aquest cas molt singular, es relaciona amb santa Llúcia a la seva capella adossada a la catedral de Barcelona. Qui procura fer filera per entrar al temple podrà obtenir el goig de veure com una relíquia atribuïda a la santa li és acostada als ulls amb la intenció, segons la veu popular, de protegir la vista.

Les processons amb relíquies

Algunes festes majors de ciutats del territori català treuen les relíquies del sant patró del seu lloc habitual. Les converteixen en protagonistes de multitudinàries processons que les apropen a la gent. El 29 de juny, Reus acompanya el bust reliquiari de sant Pere pels carrers principals. Cada 5 de juliol, a Vic s'esdevé el seguici que parteix de l'Ajuntament, recull i agombola les relíquies en un reliquiari pediculat i imatge del sant patró per conduir-la a la catedral. El 27 de juliol s'escau la festa de santa Juliana i santa Semprouniana, les *Santes*, patrones de Mataró; després de l'ofici amb interpretació musical de l'anomenada Missa de Glòria, de Mn. Manuel Blanch, les relíquies de les santes surten de la basílica per ser envoltades pels mataronins. Per les festes de santa Tecla de Tarragona, cada 23 de setembre, es commemora el fet amb una processó, on se suma tot el seguici popular i elements de la festa.

Ben significatius són els balls

de l'àliga que es dansen en alguns d'aquests llocs davant les relíquies, que simbolitzen el gest de respecte de les ciutats cap als seus sants patrons. La veneració, malgrat que sembli el contrari, es reproduïx amb els mateixos gestos amb la incorporació de noves relíquies. Les recents canonitzacions de sants catalans i, especialment, les multitudinàries beatificacions de religiosos i laics assassinats a la guerra civil, per exemple, les de 2007 i 2013, aquesta darrera a Tarragona, han generat noves relíquies de veneració particular, diocesana o en l'àmbit de l'orde religiós pel fet de ser beats.

És destacable la rebuda de noves relíquies de sants tradicionals, de veneració popular. És un fet força menys habitual, però excepcionalment se segueix produint. És el cas de la relíquia de sant Galderic que, l'octubre de 2013, va arribar a Sant Pau del Camp, a Barcelona, proporcionada pel bisbat d'Elna-Perpinyà en una diada organitzada pel Patronat de Sant Galderic.

I, ocasionalment, relíquies de sants forans es condueixen pel territori català. Les visites a parròquies o a cases religioses, on s'aturen temporalment, permeten venerar-les. A finals de 2003 i per la primavera de 2016, les relíquies de santa Teresa,

L'àliga de Mataró ret homenatge a les relíquies de les Santes

Relíquies de santa Teresa de Lisieux i els seus pares de visita a Vic.

i el novembre de 2018, les relíquies de santa Margarida Maria Alacoque feien la visita a diverses diòcesis catalanes.

Les relíquies de l'apòstol Pere

A mitjan novembre de 2013, el papa Francesc va exposar públicament les relíquies que s'atribueixen a l'apòstol Pere en la celebració d'una missa multitudinària que servia de cloenda a l'Any de la Fe. Era la primera vegada que el Vaticà deixava veure tan preuades restes als fidels.

Les excavacions realitzades al subsòl de la basílica de Sant Pere les havien localitzat a la dècada de 1940 en una construcció funerària acompanyada d'un gravat en lletres gregues amb el missatge de «Pere és aquí». Posteriorment, el 1968, Pau VI havia confirmat que s'havien identificat convincentment. D'aquí que la caixa mostrada duia les inscripcions *Ex ossibus quae in Arcibasílicae Vaticanae hypogeo inventa Beati Petri Apostoli esse putantur* («Dels ossos trobats a l'hipogeu de la basílica vaticana que es considera que són del beat Pere Apòstol») i les paraules que recull l'Evangelí segons sant Mateu *Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam* («Tu ets Pere, i sobre aquesta edificaré la meva Església»).

25 anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

www.addaong.org
 Declarada de Utilidad Pública
 Fundada 1978

La veu dels animals

Els divendres a les 20 h
un programa dedicat
al món dels animals i la natura

SEGUEIX-NOS

Available on the
App Store

Android app on
Google play

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

Misericòrdia, més necessària que mai

L'any 2000 sant Joan Pau II va canonitzar Faustina Kowalska, polonesa com ell, i durant la cerimònia va declarar que cada segon diumenge de Pasqua se celebraria a tota l'Església el Diumenge de la Divina Misericòrdia. Aquest diumenge celebrem, doncs, aquesta festa que, malgrat ser tan recent, ha estat per tot el món una devoció cada vegada més ferma a la misericòrdia de Déu. El 1967, el llavors cardenal de Cracòvia Karol Wojtyła va presidir la sessió solemne que va posar punt final al procés diocesà per recopilar tots els testimonis sobre la vida de sor Faustina. Les actes van ser enviades a Roma perquè s'obris el procés de beatificació. I va voler el destí que fos el mateix Wojtyła qui, convertit en Papa, beatifiqués la monja l'any 1993 i la canonitzés l'any 2000, precisament en el segon Diumenge de Pasqua.

En la seva homília el Papa es va referir així a la seva compatriota: «I tu, Faustina, do de Déu en el nostre temps, do de la terra de Polònia a tota l'Església, concedeix-nos percebre la profunditat de la misericòrdia divina, ajuda'ns a experimentar-la en la nostra vida i a testimoniar-la als nostres germans.»

Sant Joan Pau II havia escrit en la seva segona encíclica titulada *Dives in Misericordia*: «És convenient ara que tornem la mirada a aquest misteri: ho estan suggerint múlti-

ples experiències de l'Església i de l'home contemporani; ho exigeixen també les invocacions de tants cors humans, amb els seus patiments i esperances, les seves angoixes i expectació.»

Em sembla que el 2019 la necessitat d'acollir-nos a la misericòrdia de Déu és més necessària que mai. A l'Església s'estan vivint moments convulsos que han exigut que el papa Francesc convoqués bisbes de tot el món per revisar comportaments escandalosos d'alguns sacerdots i altres membres del clergat, en una reunió per a la conversió i el compromís, mirant al passat i al futur.

L'Església és santa per la seva fundació i assistència divines, però està composta per pecadors i, en conseqüència, persones necessitades de perdó. La misericòrdia de Déu ve al nostre encontre i evita que el nostre immens dolor desemboqui en la frustració o la desesperació.

En algunes de les revelacions que va tenir santa Faustina Kowalska, va sentir que Jesucrist li deia que li feia més mal la falta de confiança en la seva misericòrdia que els pecats, els quals són ocasió de guanyar en humilitat i esperança en Déu. No ens cansem d'acudir al cor de Jesús repetint l'oració de la Coroneta de la Misericòrdia: «Per la seva dolorosa passió, tingueu pietat de nosaltres i de tot el món.»

CARTA DOMINICAL

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Anem per feina!

El proper u de maig celebrem la festa de Sant Josep Obrer, patró dels treballadors, data que coincideix amb la Jornada Mundial del Treball. En la història d'aquesta diada, hi ha un llarg camí de lluita, sofriment, esperança i èxit. La Doctrina Social de l'Església ha tractat incansablement de protegir els drets dels treballadors i ha incidit en la transformació social del món laboral.

Amb motiu de la festa del treball de l'any passat, el papa Francesc ens va fer arribar la seva preocupació amb un missatge de *Twitter*: «El treball és un element fonamental per a la dignitat de la persona.» El drama de l'atur provoca desànim i inseguretats econòmiques i, en casos extrems, ens porta a situacions de pobresa i de misèria.

Ja fa molts anys que a l'arxidiòcesi de Barcelona la preocupació de l'atur i la precarietat laboral. El passat mes de març el Seminari Conciliar de Barcelona va acollir la XXXI Trobada d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya, en la qual van participar totes les diòcesis

amb seu a Catalunya. L'objectiu d'aquesta jornada era consolidar la protecció social de la població activa desocupada.

No podem tancar els ulls davant d'aquells que malviuen amb pocs recursos ni davant d'aquells que treballen en males condicions. Moltes persones que recorren a Càritas el primer que demanen és feina. Amb una feina, la persona hauria d'aconseguir el sosteniment bàsic per a ella i per a la seva família. Ara bé, actualment les oportunitats de feina que hi ha al mercat laboral són escasses i les que hi ha no sempre situen el treballador al centre, com a prioritat. Per això, davant de la necessitat s'accepten feines precàries, que impedeixen una vida digna i el correcte desenvolupament de la família. Cal que governants, empresaris, directius i sindicats treballem en una mateixa direcció i ens esforcem per fer el possible perquè tothom tingui accés a un treball decent que garanteixi una vida digna.

La manca d'accés a un treball decent no només és un problema

econòmic i social, sinó també d'ordre moral i espiritual. Si els principis morals no guien l'activitat econòmica i l'acció social i política, difícilment resoldrem els problemes que persisteixen al mercat laboral i que afecten tantes persones i famílies. El treball decent és un dret fonamental de la persona, imprescindible per construir una societat més justa, pròspera i cohesionada.

Tenint en compte la invitació que el papa Francesc ens fa a *Evangelii gaudium*, cal que ens preguntem si fem tot el possible per oferir l'Evangelium i l'encontre personal amb Jesucrist en el món laboral. L'encontre amb Jesucrist, la confiança de saber que som en mans de Déu i guiats per l'Esperit Sant transforma les nostres vides i transformarà el món del treball.

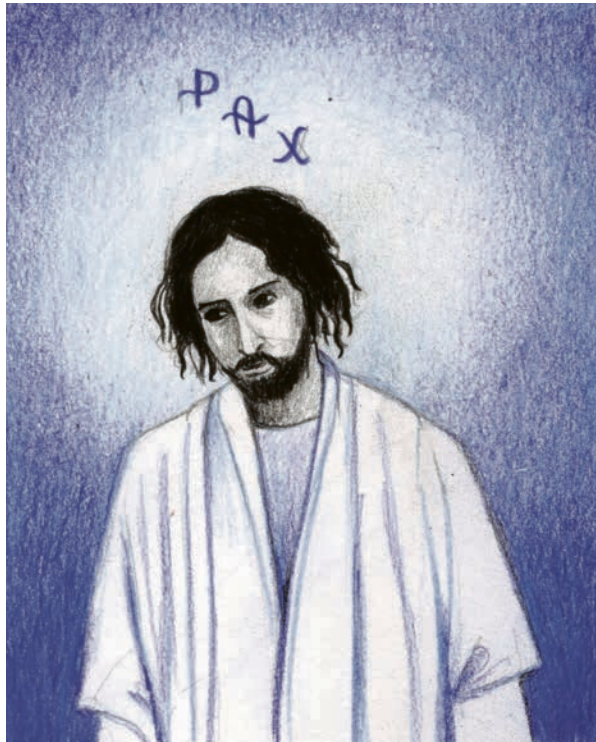
Benvolguts germans, anem per feina! Que el proper dimecres, dia u de maig, puguem celebrar tots la festa de sant Josep Obrer amb esperança i que la feina sigui sempre una font de vida. Que Déu us beneixi a tots!

COMENTARI DE LA PARAULA

Els dos darrers senyals que feu Jesús en presència dels seus deixebles

El primer senyal que feu Jesús un cop ja ressuscitat el va perfer per a Maria Magdalena, quan la cridà pel seu nom: «¡Maria!» (Jn 20,16). Aquest primer senyal tingué lloc «el primer dia de la setmana, de bon matí» (20,19). El segon senyal tingué lloc «al capvespre d'aquell mateix dia... estant les portes tancades, on es trobaven els deixebles per la por dels jueus». Tomàs, però, un dels Dotze, l'anomenat Bessó, no era en companyia d'ells. El tercer i darrer senyal el feu Jesús «vuit dies després», trobant-se ja aleshores Tomàs en companyia d'ells. Les

portes, tanmateix, continuaven tancades i barrades. Tomàs s'havia mostrat incrèdul. El contrast entre el grup femení, representat per Maria Magdalena, i el masculí és intencionat. Judes, que s'havia suïcidat, ja no formava part del grup de deixebles; Tomàs, un dels Dotze, ocupa en certa manera el lloc que aquest havia deixat vacant. Quatre vegades se'l mencionarà amb l'apel·latiu «l'anomenat Bessó» (11,16; 14,5 Còdex Beza; 20,24 i 21,2). També Lluc el mencionarà així (Lc 6,15 Beza). De qui era «Bessó»? Un jueu ben instruït sap que la referència s'ha de buscar a la Torà. La primera vegada que a la Bíblia es parla d'una bessonada és a Gn 25,24-26. Esaú, el primogènit, era «rogenc» i es vengué la primogenitura per un plat de llenties, «rogenques» com ell, «Edom», en hebreu

GLÒRIA MONÉS

(Gn 25,25.30). La incredulitat de Tomàs ve de lluny, de l'hostilitat de dos pobles germans: els edomites, descendents d'Esaú, i els israelites, descendents de Jacob. Jesús descendirà de la nissaga de Jacob; Tomàs, el seu «Bessó», dels edomites. S'insinua l'entrada imminent dels pagans: Tomàs respongué: «Senyor meu i Déu meu.» Jesús li diu: «¿Perquè m'has vist, has cregut? Feliços els qui no han vist i han cregut.» Ni més ni menys el motiu pel qual fou escrit aquest llibre: «Perquè arribeu a creure que Jesús Messies és el Fill de Déu i perquè, creient, tingueu vida eterna en el seu nom» (Jn 20,31 Còdex Beza).

JOSEP
RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretià i biblista

Per què les dones són les primeres a conèixer la resurrecció de Jesús?

En el moviment de Jesús, les dones tenen un paper principal: mostren a Jesús la seva solidaritat camí del calvari fins a la creu. Per això, podem deduir que des del començament va estar acompanyat també per deixebles femenines (Mc 15,40s). Lc 8,1-3 esmenta ja durant l'activitat de Jesús a Galilea el seguiment de dones, a les quals adreçava la predicació del missatge del Regne de Déu. El paper exercit pel grup de dones galilees d'ençà de la crucifixió fins al matí de Pasqua ens mostra la importància per a la pervivència de la comunitat de seguiment després de la mort de Jesús (Mc 3,31-35). Maria Magdalena es trobava entre les dones que van seguir Jesús després d'una guarició (Lc 8,2). Els quatre evangelis esmenten sempre el seu nom en primer lloc quan parlen del grup de dones al voltant de Jesús; va ser la primera testimoni i anunciadora de la resurrecció de Jesús (Jn 20,17s). Cal suposar que va exercir un paper directiu i va dur a terme una gran tasca d'integració. Els evangelis coincideixen a narrar que va ser present al peu de la creu amb les dones, que es trobava present quan van sepultar Jesús, i que va ser la primera que va arribar al sepulcre el matí de Pasqua. Per tant, té un lloc principal entre els deixebles: fou la primera que va anunciar que Jesús havia ressuscitat. El papa Francesc l'ha declarada supereminet entre els apòstols: per això, la litúrgia celebra la festa de «l'apòstol Sta. Maria Magdalena».

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge II de Pasqua

Lectura primera

Ac 5,12-16

Cada vegada se'ls afegien més homes i dones que es convertien a la fe en el Senyor

Lectura dels Fets dels Apòstols:

Els apòstols obraven molts miracles i prodigis entre el poble. Tots es reunien unànimement en el pòrtic de Salomó. Ningú dels altres no gosava anar amb ells, encara que el poble en feia grans elogis. Cada vegada se'ls afegien més homes i dones que es convertien a la fe en el Senyor. Fins pels carrers la gent treia els malalts i els deixava allà amb les lliteres perquè, quan Pere arribava, almenys la seva ombra en toqués algun. També acudia molta gent de les poblacions veïnes de Jerusalem portant malalts i persones molestades per esperits malignes, i tots recobraven la salut.

Al·leluia

Jn 20,29

Diu el Senyor: «Tomàs, perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.»

Evangelí

Jn 20,19-31

Vuit dies més tard, Jesús entrà

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren

Salm responsorial

117

Enaltiu el Senyor: Que n'és, de bo, perdura eternament el seu amor. Que respongui la casa d'Israel: perdura eternament el seu amor.

R Enaltiu el Senyor: Que n'és, de bo, perdura eternament el seu amor.

Que respongui la casa d'Aaron: perdura eternament el seu amor. Que responguin els qui veneren el Senyor: perdura eternament el seu amor. *R*

La dreta del Senyor fa proeses, la dreta del Senyor em glorifica. No moriré, viuré encara, per contar les proeses del Senyor. Els càstigs del Senyor han estat severos, però no m'ha abandonat a la mort. *R*

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen. Avui és el dia en què ha obrat el Senyor: alegrem-nos i celebrem-lo. *R*

de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.» Llavors alenà damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdonareu, quedaran sense perdó.» Quan vingué Jesús, Tomàs, el Bessó, un dels dotze, no era allà amb els altres. Ells li digueren: «Hem vist el Senyor.» Ell els contestà: «Si no li veig a les mans la marca dels claus, si no li fico el dit dins la ferida dels claus, i la mà dins el costat, no m'ho creuré pas.» Vuit dies més tard els deixebles eren a casa altra vegada,

Lectura segona

Ap 1,9-11a.12-13.17-19

Vaig estar mort, però ara visc per sempre més

Lectura de l'Apocalipsi de sant Joan:

Jo, Joan, germà vostre, que junt amb vosaltres comparteixo en Jesús les penes, la paciència i la reialesa, vaig ser deportat a l'illa de Patmos per haver predicat la paraula de Déu i haver donat testimoni de Jesús. El dia del Senyor l'Esperit s'apoderà de mi, i vaig sentir darrere meu un gran crit, com un toc de corn que deia: «Escriu en uns fulls això que veus i envia-ho a les set comunitats.» Vaig girar-me per veure de qui venia la veu que em parlava, i vaig veure set lampadaris d'or, i enmig dels lampadaris algú que semblava un fill d'home, vestit amb una túnica llarga fins els peus i cenyit a l'alçada del pit amb un cenyidor d'or. En veure'l vaig caure com mort als seus peus. Ell posà sobre meu la mà dreta i em digué: «No tinguis por. Jo soc el primer i el darrer. Soc el qui viu: Jo que era mort, ara visc per sempre més i tinc les claus de la mort i del seu reialme. Escriu, doncs, tot el que vegis, la situació present i la que vindrà després.»

i Tomàs també hi era. Estant tancades les portes, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després digué a Tomàs: «Porta el dit aquí i mira'm les mans; porta la mà i posa-me-la dins el costat.» No siguis tan incrèdul. Sigues creient.» Tomàs li respongué: «Senyor meu i Déu meu!» Jesús li diu: «Perquè m'has vist has cregut? Feliços els qui creuran sense haver vist.» Jesús va fer en presència dels deixebles molts altres miracles que no trobareu escrits en aquest llibre. Els que heu llegit aquí han estat escrits perquè cregueu que Jesús és el Messies, el Fill de Déu, i, havent cregut, tingueu vida en el seu nom.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAL I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 2)

Abril

28. DIUMENGE

Diumenge II de Pasqua, *Blanc*.
Lectures: Fets 5,12-16 / Salm 117 / Apocalipsi 1,9-11a.12-13.17-19 / Joan 20,19-31

SANTORAL: Cirí, mr.; Lluís Maria Grignon de Monfort, prev.; Pere Chanel, prev. i mr.; Valèria, mr.

29. DILLUNS

Santa Caterina de Siena (F), *Blanc*.
Lectures: 1 Joan 1,5-2,2 / Salm 102 / Mateu 11,25-30. Tortosa: **Sant Vicenç Ferrer** (F), *Blanc*.

SANTORAL: Ramon de Fitero, ab.; Robert, prev.

30. DIMARTS

Mare de Déu de Montserrat (S), *Blanc*. Lectures: Fets 1,12-14 / Salm 86 / Efesis 1,3-6.11-12 / Lluc 1,39-47
SANTORAL: Amador, Pere i Lluís, mr.; Josep-Benet Cottolengo, prev. i fund.; Pius V, p.; Sofia, vg. i mr.

Maig

1. DIMECRES

Sant Jordi (S), *Vermell*. Lectures: Apocalipsi 12,10-12a / Salm 33 / 1 Joan 5,1-5 / Joan 15,1-8

SANTORAL: Aniol, mr.; Grata, viuda; Jeremies, prof.; Josep, obrer; Ricard Pampuri, rel.; Segimon, mr.

2. DIJOUS

Sant Atanasi (MO), *Blanc*. Lectures: Fets 5,27-33 / Salm 33 / Joan 3,31-36

SANTORAL: Josep M. Rubio, prev.; Segon, b. i mr.; Zoa, mr.

3. DIVENDRES

Sants Felip i Jaume (F), *Vermell*. Lectures: 1 Corintis 15,1-8 / Salm 18 / Joan 14,6-14

SANTORAL: Alexandre I, p. i m.; Antonina, vg. i mr.

4. DISSABTE

Fèria, *Blanc*. Lectures: Fets 6,1-7 / Salm 32 / Joan 6,16-21

SANTORAL: Florià, mr.; Gotard, b.; Pelegrí Laziosi, rel.; Silvà, b. i mr.

El Sant 1 MAIG

Profeta Jeremies

Els profetes d'Israel no es distingien per endevinar el futur, sinó per ser homes inspirats per Déu que recordaven al poble que havia de ser fidel i convertir-se de cor. La veritat que predicaven era incòmoda i per això tots ells van ser perseguits. Un dels més importants és Jeremies (c. 650 - c. 585 aC).

Fill d'una família sacerdotal, es va sentir seduït per l'amor infinit de Déu, que li parlava en l'Esriptura i en cada ocasió de la vida humana. A partir d'aquesta experiència va percebre que, en una època de bonança, el poble posava la confiança en el benestar i el poder polític; complia exteriorment amb els rituals religiosos prescrits, però el seu cor no coneixia Déu. Per això Jeremies va predicar i insistir en la necessitat d'una conversió profunda de tota la persona. També va advertir a Israel que la pau i la prosperitat s'acabarien, tal com va acabar passant l'any 587 amb la destrucció de Jerusalem per part dels babilonis. Incomprès pels seus va morir a l'exili, a Egipte, lapidat a causa de la veritat que predicava, que no era altra que l'amor de Déu.

Ple de la gran joia de la Pasqua

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

Quan a l'arquebisbe de París, el dia mateix de l'incendi de Notre-Dame, li van preguntar quina era per a ell la joia més important de la catedral, va respondre: «Un tros de pa (*Un morceau du pain*), que és el Cos de Crist.» L'Eucaristia és sacrament de Presència del Senyor; si Crist no hagués ressuscitat seria vana la predicació de l'Església i vana la fe (1Co 15,14), tampoc no tindriem el sacrament de la Presència. És el sacrament de la comunió que ens endinsa en la comunió del Pare i del Fill en l'Esperit Sant, en el qual viu l'Església. Amb Crist ressuscitat tot és possible, tot es pot reconstruir, tot són nous començaments. Se salva l'esperança!

Ell és la nostra alegria! Adonem-nos que l'alegria de la Pasqua no és fruit dels esdeveniments de la Passió i de la mort del Fill, no ve del silenci del sepulcre, ni de l'abandó dels deixebles, tampoc de l'abandó del Fill i la seva mort. Tot això no pot causar alegria. L'alegria de la Pasqua és nova, és un do de Déu, es fa present en els cors des de l'alba del primer dia. Un dia que és també últim (no té un dia després), és perenne i etern. És el Dia que ha fet el Senyor (*Dies qui fecit Dominus*). Una alegria inesperada i sorprenent. La veritable alegria sense causa precedent que Lluç formula amb la bella expressió: «De tanta alegria no s'ho podien creure!» (Lc 24,41).

Quan sentim l'anunci angèlic, el cèlebre passiu diví en aorist: «Ha ressuscitat, no és aquí» s'ha d'interpretar com quan anem a visitar algú i ens diuen: «Ara aquí no hi és.» Però, que no sigui allí, no vol dir que no és. La resurrecció és un misteri íntim entre el Pare i el Fill («Només vós sabeu l'hora», canta el Pregó Pasqual), però nogensmenys els fruits de la resurrecció del Senyor són patents. Els primers fruits són l'alegria

i la pau. En la tradició monàstica abans de començar les Laudes, els germans quan arribaven al cor s'abraçaven i es felicitaven la Pasqua amb les paraules: «Crist ha ressuscitat» i es responia: «Veritablement ha ressuscitat.» Les Laudes del matí de Pasqua són molt importants: és la segona celebració litúrgica del Temps Pasqual, després de la Vetlla. Els qui la poden celebrar en comunitat ho han de fer amb goig, és l'hora en què les dones van trobar el sepulcre buit i quan arribaren, s'adonaren «que el sol ja havia sortit» (Mc 16,2). El Sol que és Ell: joiosa Llum santa d'un dia sense posta.

Acollim en el moment present de la vida de l'Església, del món, de Catalunya, l'anunci de la Resurrecció com un regal immens de goig. És una alegria que no ve de nosaltres, de res que sigui nostre, ve del cel, gratis. Sí, Crist està amb el Pare, ens ha donat l'Esperit, ens convoca com a Església, ens perdona els pecats i ens dona un cor nou, treu de nosaltres el cor de pedra, ens dona un cor de carn, sensible als qui sofreixen, i ens ha fet el do de la dolcesa de la pregària! La pregària és un do del Senyor glorificat. El Sant Esperit del cel és el mateix que hi ha a la terra i als nostres cors (Rm 5,5). És en aquest Esperit que exultem de goig, allargassada durant tota la cinquantena pasqual, fins a la Pentecosta, pletòrica dels fruits de l'Esperit Sant. Felicitem-nos, amics, amb el goig de la Pasqua, pel qual tot el món exulta. La resurrecció de Crist és una realitat vivent i indivisa. No depèn de nosaltres, ni de la nostra fe, roman per sempre en ella mateixa. Rebem-la com l'alegria més íntima i la que ens fa més feliços aquí a la terra. És una alegria per la qual els fills de Déu exulten per tota la terra. «Ran del sepulcre», diu l'himne, «els àngels criden a festa triomfant».

Camí de santedat

M. SOLEDAD EZQUERRO

Concloure el procés diocesà de la causa de beatificació i canonització del P. Francesc Butinyà i Hospital, s.j., (1834-1899), és ocasió d'apropar-nos al seu camí de santedat. Home de fe profunda, va viure amb intensitat i fidelitat l'adhesió a Crist, Déu encarnat en Natzaret. Des d'aquesta experiència la seva vida es transforma i el porta a renunciar a altres possibilitats més notòries per dedicar tot el seu saber i forces als més pobres el món obrer, en especial a la dona. Orientarà el seu esforç incansable a humanitzar i dignificar aquest món del treball, que pugui viure la tasca diària també en la dimensió espiritual.

La seva tenacitat i determinació van ser extraordinàries per promoure, entre els senzills, la santedat en la vida diària «agermanant la pregària amb el treball, a imitació de Jesús en la seva vida retirada i amagada a Natzaret». Va deixar en l'Església dues noves congregacions religioses —les Serventes de Sant Josep i les Filles de Sant Josep— que, impulsa-

des pel carisma del seu fundador, continuen la tasca de promoció de les dones (nenes, joves i adultes) en quatre continents i a través de múltiples iniciatives. Alhora, promouen entre els destinataris de les seves obres apostòliques i tasques pastorals el desig de santedat i la recerca de Déu per mitjà de la pregària i el treball diari.

El 19 de març, festa de Sant Josep, va ser una jornada històrica per a la diòcesi de Girona i per a les congregacions fundades per ell. Va tenir lloc la clausura de la fase diocesana de la causa de beatificació i canonització del P. Francesc Butinyà i Hospital, s.j., fill de Banyoles. Es va fer a la parròquia de Santa Maria dels Turers del seu poble natal, en la qual, amb el baptisme, va rebre la primera crida a la santedat.

Dos van ser els moments més significatius de la jornada: la celebració de l'Eucaristia i la clausura, pròpiament, de la fase diocesana de la causa, fent les formalitats jurídiques prescrites per la normativa vigent. Tots els actes van ser presidits pel bisbe de Girona, Mons. Francesc Pardo i Artigas.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Fe i política

Vivim en temps d'eleccions. Com a catòlic m'agrada tenir en compte la condició de catòlics dels candidats. Algunes persones em diuen que això és intranscendent però crec que no, perquè jo miro més les persones que els partits. Com ho veu vostè? No necessitem polítics cristians?

Mirar les persones abans que els partits: em sembla una opció excel·lent. De fet, la democràcia de les persones em sembla més plena que la dels partits on tot va en un paquet tancat. Això es plasmava perfectament a les «l·listes obertes» avui, malauradament, desaparegudes i a les quals no hauríem de donar per impossibles de recuperar. Crec que puc afirmar que la democràcia en molts llocs s'ha convertit en una empobridora partitocràcia. No és en absolut gens intranscendent la qualitat de les persones que són candidats a governar, tot al contrari. A propòsit d'això vull esmentar unes paraules lluminoses: «La norma fonamental de tota acció política consisteix en el fet que estigui dirigida i sotmesa al bé comú. La fe, la religiositat dels dirigents i de tots els ciutadans ajuden de manera decisiva en el coneixement de la justícia i en el respecte pràctic a totes les seves exigències. D'aquesta manera, la religió sí que pot i ha d'influir indirectament en la vida política. És més, la irreligiositat pot contribuir que es desenvolupin polítiques injustes, immorals, sectàries i autoritàries» (Mons. Fernando Sebastián, *Claridad y firmeza*, pág. 89). No és difícil extreure'n conclusions pràctiques. Personalment, un candidat que presenta una vivència coherent de la fe cristiana m'inspira un grau de confiança superior als postulats d'un partit. I, per descomptat, m'inspiren gran desconfiança les posicions que no accepten la presència i llibertat de l'Església, ja que pretenen abastar i dirigir la vida de l'home en la seva totalitat. Necessitem cristians en la política. Recomano vivament aquest llibre del cardenal Sebastián. Pot aportar molta llum i criteris en aquest delicat i important àmbit humà que és la política i en molts altres de gran actualitat.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Temps de ressuscitar

La Setmana Santa no s'acaba el Dissabte Sant, amb l'última processó de la Soledat, en molts pobles andalusos, sinó amb la Vetlla Pasqual que ens obre l'esplendor de la Pasqua, amb el triomf de Crist ressuscitat. Jean Guilton, l'amic personal de Pau VI, li deia a una persona agnòstica, sumida en un mar de dubtes: «Esperi el final de la història, no es quedi en les tragèdies humanes, ni ancorat al mont Calvari.» Aquest «final de la història» és el Diumenge de Resurrecció. Estrenem, així, un «temps per ressuscitar les zones mortes de la nostra vida».

- Ressuscitem, sobretot, la il·lusió i l'esperança. El papa Francesc ho ha dit poèticament als joves: «El Senyor ens crida a encendre estrelles a la nit, ens convida a mirar els veritables astres...»
- Ressuscitem ideals, horitzons lluminosos, objectius a aconseguir. Els ideals són els grans motors dels nostres esforços.
- Ressuscitem aquesta fe que es queda en mers sentiments o en ritus somorts, quan ens demana i exigeix la transformació, del món, com demanava Pius XII, «de salvatge a humà, d'humà a cristià, i de cristià a sant».
- Ressuscitem les «bones obres», el «bon dir» i el «fer el bé sense esperar res», en tot moment i sense exclusions de cap mena.
- Ressuscitem els quatre «valors del Regne»: la Veritat, l'Amor, la Justícia i la Llibertat. Brillarà, així, «un cel nou i una terra nova», que tanta falta ens fan.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Acompanyar les víctimes d'abusos

Avui mateix he rebut l'especial de *Catalunya Cristiana* amb motiu de Pasqua i de Sant Jordi i no me n'he pogut estar d'escriure aquesta carta de felicitació.

M'ha impactat profundament el testimoni d'una família de Lleida en què relata amb molt de dolor, però també serenitat, com un dels seus membres va ser víctima d'abusos al si de l'Església. Cal ser molt valent per parlar amb tanta claredat d'un fet tan dolorós i punyent. Al mateix temps, voldria felicitar la tasca que desenvolupa l'Associació per a l'Accollida i l'Acompanyament Betània, presidida per M. Teresa Compte. És molt important que les víctimes d'abusos disposin d'eines com aquesta per tal d'iniciar un procés de guariment i de consol. Com diu al seu article M. Teresa Compte, les persones que han patit abusos al si de l'Església necessiten ser escoltades, cregudes, acollides i protegides. Tant de bo trobin aquesta acollida per part de les nostres comunitats.

MARIA CRISTINA NÚÑEZ
Terrassa

I ens n'assabentem tots

Cada vegada és més habitual trobar gent que parla sola pel carrer. Ja sé que se suposa que parlen amb algú a través de l'auricular, però jo el que veig són «babaus que parlen sols». Si almenys en veiéssim l'artefacte de comunicació...

Moltes vegades algú gesticula desmesuradament i parla en veu molt alta, com si volgués que jo m'assabentés de l'enrabiada tan gran que té amb el seu cap o el seu germà.

Això, senzillament, és xerrameca, no és diàleg. Per dialogar, cal veure la cara de l'altra persona i saber escoltar i això, avui, és més complicat. Per a un veritable diàleg calen virtuts indispensables. Virtuts que no s'ofereixen habitualment al mercat i que, malauradament, no són gaire ben vistes en la nostra societat.

JESÚS D. MEZ MADRID
Girona

Guanyar la batalla al càncer

Les xifres del càncer fan tanta por com pronunciar aquesta paraula, que porta associada la mort al nostre imaginari col·lectiu.

Els estudis diuen que aquesta malaltia afectarà un de cada tres homes i una de cada quatre dones amb una incidència de 200.000 casos anuals a Espanya. El que és cert, però, és que els avenços científics han estat tan extraordinaris com l'augment de la supervivència.

Cada mes de febrer celebrem el Dia Mundial contra aquesta patologia i és bo recordar-ho, però no només al febrer, sinó també a l'abril. Cal recordar que hi ha un present i un futur d'esperança en una lluita que cada dia obté més victòries.

JOSÉ MORALES MARTÍN
Palafrugell

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Nova edició de PuntBCN al Centre Cotxeres de Sants

«Lo cor de l'home és una mar, tot l'univers no l'ompliria»

LLUÍS BOU DOMÈNECH
Barcelona

Els propers 3, 4 i 5 de maig se celebra per quart any consecutiu PuntBCN al Centre Cotxeres de Sants, un cap de setmana obert a la ciutat en què es proposa un diàleg divers i valent sobre els reptes de l'actualitat que interpel·len el cor de cada persona. El lema d'enguany és un vers de Jacint Verdaguer: «Lo cor de l'home és una mar, tot l'univers no l'ompliria.» El desig és l'aspecte més expressiu de la humana naturalesa, la característica comuna dels homes i dones de tots els temps.

Aquestes paraules de Gentil, el personatge principal de *Canigó*, a la seva amada Flordeneu, la fada que l'ha encisat, són precedides pel reconeixement sincer d'un desig que ella no pot satisfer: «Mes, si jo et tinc, per què m'enyoro?; si tu em somrius, doncs, de què ploro?» (Cant VII). L'home sol no és capaç de donar resposta a aquest desig infinit, a aquesta exigència de felicitat que, com un impuls irrepressible, empeny i encoratja l'ànim vers aquella regió on habiten la justícia, la bellesa, la bondat i l'amor. Però sovint aquest cor de l'home d'avui —com el del poeta-home Verdaguer— es perd en una mar de desenganys, i esdevé un naufrag de l'escepticisme més *realista*. És aleshores quan el desig és reprovat i condemnat com el causant ingenu dels mals que ens abaten i ens fan tocar de peus en aquesta terra àrida. Les decepcions esgarrapen la carn d'un cor que es va endurint, i que transmuta la il·lusió en formes de resignació, por, culpa i ràbia. I venç el nihilisme, el nostre veritable enemic.

A PuntBCN els reptes actuals més importants es posen sobre la taula, donant veu a persones que s'han pres seriosament el lema i la seva experiència per compartir-la amb els assistents. Començarem divendres 3 amb la taula rodona

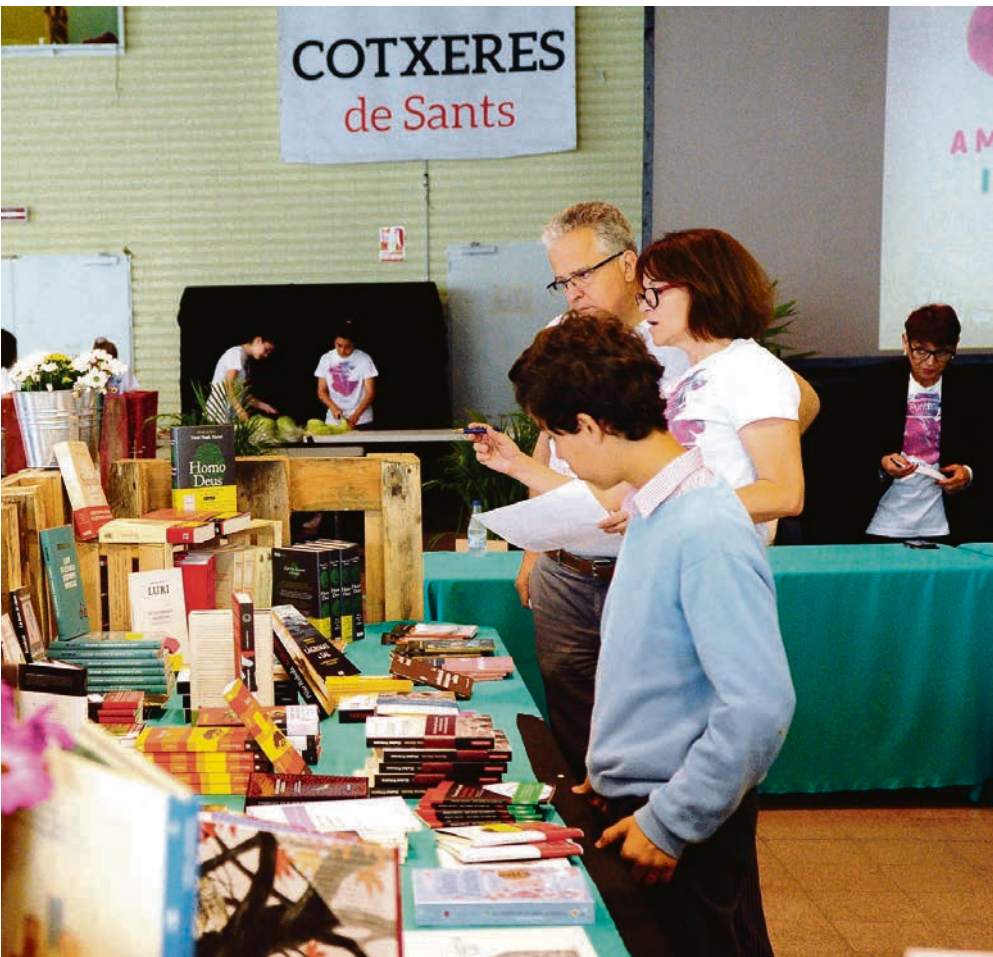
Feliç tu, perquè no et poden recompensar, amb Eduardo Drabble, mossèn a les Villas de Buenos Aires, i Mn. Peio Sánchez, rector de Santa Anna, promotor d'Hospital de campanya de Barcelona. En un context d'assetjament mediàtic a l'Església, es vol mostrar el testimoni d'una Església que predica i practica les obres de misericòrdia, que quasi sempre passa desapercibuda, una Església silenciosa, incansable, constant i gratuïta. La seva acció no apareix a les portades dels mitjans, però acompanya els homes de les grans ciutats on creix la pobresa i la soledat. Tot seguint el papa Francesc, que proposa el retorn a l'essència del cristianisme.

Aquestes jornades culturals comptaran amb la presència de convidats com el cantant de rap ZPU (en forma d'una entrevista oberta: veurem com el rap esdevé un canal expressiu que fa possible comunicar la pròpia vida), l'exconsellera d'Educació Irene Rigau, el president d'Indra Fernando Abril Martorell, o el poeta Jesús Montiel. Hi haurà trobades dedicades a l'educació, al treball, a Europa, a la família.

La trobada sobre Europa serà

En un context d'assetjament mediàtic, es vol mostrar una Església que predica i practica les obres de misericòrdia

Serà un moment privilegiat per reflexionar sobre la situació actual de greu crisi institucional i antropològica a Europa

La trobada compta amb activitats adreçades a tota la família.

una taula rodona *Europa 2019, com es pot recomençar?*, la tarda de dissabte. Un moment privilegiat per reflexionar sobre la situació actual de greu crisi institucional, i a la vegada antropològica, en la nostra història europea, amb les eleccions al Parlament i moltes crisis obertes, de les quals el Brexit n'és un exemple. Hi haurà la projecció d'un documental dedicat als emigrants *Faraway land*, rodat a Grècia, on molts emigrants de l'Iraq i Síria van quedar atrapats amb el tancament de les fronteres dels països occidentals, amb el comentari del seu productor Albert Escuder. Són històries reals d'emigrants i dels voluntaris que els ajuden, units en el mateix drama però compromesos per acompanyar-se.

La nit de dissabte estarà dedicada a un espectacle musical de creació pròpia, gratuït com tot a PuntBCN. El diumenge tindrem la darrera trobada, *Déu ha confiat a la família el projecte de fer «domèstic» el món*, amb el testimoni de Romina «Rucu» Escalante, col·laboradora de l'Hogar de Cristo, a les Villas de Buenos Aires. Romina va trobar la fe i l'acollida a l'Hogar de Cristo, on va arribar amb una greu addicció a les drogues i després de diversos embarassos. Avui

dia ha deixat el carrer, té la seva pròpia família, és responsable d'una de les obres i és ella qui acull un noi que està en la mateixa situació que els nens que va tenir abans de rehabilitar-se. El diumenge acabarem amb l'Eucaristia presidida per Mons. Toni Vadell, bisbe auxiliar de Barcelona.

Al llarg del cap de setmana, es farà una proposta per a tota la família, amb activitats dedicades als més petits des de dissabte al migdia, amb jocs i lectura de contes adaptats, entre d'altres, a la parròquia veïna de Sants.

PuntBCN és una invitació a un canvi d'actitud, a replantejar-se la forma d'afrontar els problemes, cercant camins per construir conjuntament. Per això es conviden persones de diferents ideologies, religions i sensibilitats, amb un únic punt en comú, el desig de col·laborar a construir una cultura nova. PuntBCN entén que aquest diàleg neix del compromís amb la vida de l'altre, superant l'àmbit de les conviccions ideològiques, un desafiament arriscat perquè vol demolir els murs que ens separen.

Actualment, la seva escola necessita alguna cosa més que el millor especialista en neteja

Lunet consulting
LA CONSULTORIA ESPECIALISTA EN FACILITY SERVICES

LUNET som especialistes en neteja i facility services per a escoles. La partit d'ara, també consultes. Amb LUNET CONSULTING neix la Consultoria Especialista, un nou model millor adaptat a les noves necessitats de la seva escola. Parlene? Truquïn al 902 010 977 o enviï a www.lunetconsulting.es i un dels nostres consultors li farà una proposta sense compromís.

Notre-Dame: una agulla per recosir la transcendència

ELOI ARAN / CR
Arquitecte

En una societat de l'espectacle com la nostra, la caiguda de l'agulla central de la catedral de Notre-Dame de París mentre és devorada per les flames forma part del consum mediàtic però, alhora, desperta en l'espectador un seguit d'interrogants sobre la transcendència que restaven endormiscats en l'inconscient de l'Europa secularitzada. Les comparacions sempre són insuficients i injustes, és a dir, que tampoc s'acaben d'ajustar, però els habitants del poble de Roselló devien sentir quelcom semblant als parisencs quan es va esfondrar el seu campanar el 2016. Quan el patrimoni sacre desapareix sempre hi ha una doble lectura, la de la comunitat creient i la de la societat civil en tant que obra que representa el paisatge anímic de la col·lectivitat.

El mot *monument* prové del llatí *monumentum*, i aquest del verb *monere*, que vol dir *avisar* o *recordar*. Es tracta d'un objecte que interpel·la la memòria i, de retruc, la nostra pròpia identitat. És quelcom més que la transmissió d'una informació. És un dit que assenyala el record d'un passat per fer vibrar «el diapasó del present» (*Alegoria del patrimoni*, de Françoise Choay). És un passat seleccionat i lligat a un lloc que vol preservar la identitat d'una comunitat, de forma que transmet tranquil·litat en un temps fugisser i canviant. Per això, com recorda el teòleg José Laguna al recent quadern de Cristianisme i Justícia *Acollir-se a sagrat*, l'espai sacre és, ja des del dret romà, un lloc *extra commercium*, lliure de comerç o de valoració patrimonial malgrat l'etiqueta de *patrimoni sacre*.

La catedral, «la casa de tots»

L'incendi a Notre-Dame de París, però, té un afegit de connotacions que cal esmentar. D'entrada es tracta d'una catedral, i d'una catedral gòtica. Segons l'historiador de l'art Juan Plazaolas, en el pas del romànic al gòtic hi ha una altra «clarificació» que no és només estructural o constructiva-racional, sinó de caràcter sensible: el cristià del segle XIII necessita «veure» sensitivament les coses de la fe. La «Casa de Déu» es

transforma sensiblement, mitjançant la llum, en la Casa Celeste de l'Altíssim. La llum desmaterialitza l'edifici i la seva arquitectura, i causa impacte emocional en la comunitat cristiana congregada al seu interior, independentment de les doctrines teològico-simbòliques desenvolupades pels teòlegs. La vidriera i la seva lluminositat era perfecta per mostrar el concepte d'«analogia» de l'escolàstica. Suger, abat de Saint-Denis, és qui desenvolupa tota l'estètica de la llum, i qui anomena *porta coeli* la façana de la seva catedral en consonància amb els escrits de sant Dionís l'Areopagita.

La catedral era una empresa col·lectiva: en un segle es fan més de 80 catedrals i 500 abadies a França! Les vidrieres donen testimoni de la participació col·lectiva, sovint incorporen escenes del treball dels gremis que les pagaven. Tots els estaments estan representats al mateix nivell i només hi ha una autoritat que tothom venera: la Mare de Déu. La catedral era sentida com a «casa de tots», on tothom cabia i hi havia activitat civil i religiosa.

Aquesta tasca de la col·lectivitat i d'esforç de superació racional i constructiva queda també molt ben representada per l'autor de la co-

Quan el patrimoni sacre desapareix sempre hi ha una doble lectura, la de la comunitat creient i la de la societat civil

L'incendi de Notre-Dame es va desencadenar la tarda del 15 d'abril i va destruir completament la coberta i l'agulla central.

L'agulla de Notre-Dame de París respon, paradoxalment, a l'anhel de visibilitat urbana de la cristiandat perduda

berta incendiada de la catedral de París, l'arquitecte Viollet-le-Duc, la figura del qual també estava representada dins del conjunt dels dotze apòstols que hi havia a l'agulla i que ha quedat totalment calcinada. Viollet-le-Duc va ser un dels grans estudiosos i restauradors del segle XIX a França i compta amb infinitud d'intervencions de reconstrucció del patrimoni medieval arreu del territori. Ben a prop, podem veure actuacions seves al sud de França, com a Carcassona o Foix.

Viollet-le-Duc apareix en tots els llibres d'història per haver fusionat l'interès constructiu i estructural del gòtic amb la modernitat dels nous elements de construcció que es presentaven en la incipient modernitat, com l'acer, i una visió intervencionista, en què la restauració és invenció i restitució d'un ideal que realment no va existir. La restauració no és una nostàlgia del passat, sinó més aviat d'un futur que anhela una nova arquitectura. L'agulla de Notre-Dame de París respon, paradoxalment, a l'anhel de visibilitat urbana de la cristiandat perduda, expressada per autors del segle XIX com l'anglès Norbert Pugin, al mateix temps que és una demostració de l'esperit racionalista del gòtic

reprès com a repte constructiu per la modernitat per arquitectes que ja no són cristians, com Viollet-le-Duc.

El fil que uneix fe i raó

També a Catalunya les teories de restauració provinents de l'autor francès van tenir acollida en la incipient Escola d'Arquitectura iniciada sota el lideratge d'Elies Rogent. No és casualitat que un dels primers arquitectes que obtenen el títol a Barcelona, Joan Martorell, es caracteritzi per cercar també la verticalitat i el disseny d'agulles en els dissenys d'edificis religiosos, com ara el convent de les Saleses (1885), el Col·legi dels Maristes al passeig de Sant Joan o el convent de les Adoratrius (1875), a la cantonada de Consell de Cent amb Casanova.

La influència de Viollet-le-Duc a la catedral de Barcelona quedà palesa en la proposta de reforma de la façana del 1882, dibuixada aleshores per un jove col·laborador i estudiant d'arquitectura anomenat Antoni Gaudí, on destaca un gran cimbori a mode d'agulla de tals dimensions que, tot i rebre el suport del públic, va ser desestimat perquè es considerava desproporcionat respecte l'alçada de les naus de la catedral. De l'agulla cremada de Notre-Dame de París a les torres de la basílica de la Sagrada Família hi ha un fil que uneix la fe i la raó, la Jerusalem celestial i la quotidianitat de la ciutat dels homes.

Restava ara la pregunta sobre l'afectació de l'incendi en la resta de l'edificació. Certament, el pes de les restes cremades sobre les voltes incinerades i mullades obre molts dubtes, tot i que també hi ha hagut casos semblants que s'han resolt satisfactoriament. Personalment, un dels temes que em preocupa és com ha quedat la recent intervenció que va fer l'arquitecte Jean-Marie Duthilleul al presbiteri. Ho considero rellevant perquè l'arquitecte, caracteritzat per dissenyar estacions ferroviàries arreu del territori francès, és el màxim exponent del que podríem anomenar «enginyeria litúrgica francesa» i ha comptat amb intervencions destacables com a Sant Francesc de Molitor i a l'església de Sant Ignasi, totes dues a París, o la reforma dels presbiteris de les catedrals d'Estrasburg o Nantes. Potser aquest autor és un dels millors situats per respondre al repte de la reconstrucció de Notre-Dame de París.

XAVIER MORETÓ
 Consiliari de Vida Creixent de
 Barcelona

Rosa Deulofeu: un testimoni d'entrega i de pregària

El capítol 8è del temari de Vida Creixent d'enguany està dedicat a una persona que ens ha deixat un gran record, especialment a la diòcesi de Barcelona, on va desenvolupar la major part de la seva activitat pastoral. La Rosa va ser, entre d'altres coses, delegada de Joventut de Barcelona. Va ser determinant en la Trobada de Taizé del 2000, que tant de bé va fer a la ciutat.

Un dels aspectes que destaquen més de la seva vida va ser la gran importància que li donava a la pregària, especialment pel que fa a aquella pregària que ajuda a discernir i actuar. Aquest va ser un dels aspectes que vam destacar més en la nostra reunió d'animadors de Vida Creixent. Podríem dir-ne «l'acció que neix de la contemplació». Aquesta era la importància que la Rosa li donava a la pregària. Tot un testimoni per a nosaltres. Mn. Rovira Bellosó deia que la pregària és molt més que demanar i donar gràcies, com ens han ensenyat de petits. És —deia ell— «un lloc de comunió amb Déu». Des d'aquest

punt de vista no és estrany que la Rosa li donés tanta importància. La pregària pot ser el «lloc» que ens permeti conèixer què és el que Déu vol en cada moment. Això és particularment important quan del que es tracta és de desenvolupar una tasca pastoral, com la que feia la Rosa.

En la reunió d'animadors de Vida Creixent ens vam proposar «d'encomanar» als membres dels nostres grups el gust i la necessitat de pregar, de dedicar un temps a la pregària personal. Pot ser tan senzill com resar una estona al matí i una altra al vespre o —encara millor— fer la Litúrgia de les Hores, que és la pregària de l'Església, la que feia Jesús, Maria i Josep.

Una mica abans de morir, la Rosa, ja molt afeblida per la malaltia, va demanar als qui l'acompanyaven: «Ajudeu-me a resar el Parnostre...»

Que el seu testimoni —i la seva pregària— ens ajudi a tots a viure i testimoniar la nostra fe com ho va fer ella. Amen.

AGENDA

MAIG

Dijous 2: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a València 244, planta 4a, sala d'actes. Tema IX: «Lluís Espinal, s.j.»

Dimecres 8 i dijous 9: XXXIII Trobada Interdiocesana de Vida Creixent a Montserrat.

Que el testimoni de Rosa Deulofeu ens ajudi a viure i testimoniar la nostra fe com va fer ella.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

La primera fotografia d'un forat negre

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

És una notícia que els lectors d'aquesta pàgina ja coneixeu segur. Els mitjans de comunicació hi han donat un gran relleu. Jo diria que no n'hi havia per tant. Es tracta només de l'observació visual d'una cosa que ja era tinguda per ben certa. Els càlculs han mostrat, amb total seguretat, que en el nucli de totes les galàxies hi ha d'haver un forat negre supermassiu. Per tant, comprovar que la galàxia anomenada M87 té el que li pertoca no era cap descoberta important. És el que penso jo. Però si se li ha donat publicitat al fet d'aquesta observació astronòmica ha estat perquè era la primera vegada que s'obtenia una fotografia d'aquest tipus d'astres que ve a ser la confirmació visual de l'existència dels dits «forats negres».

La història d'aquesta mena d'astres és ben interessant. L'anglès John Mitchell el 1783 ja plantejà la qüestió de la possibilitat de l'existència d'una estrella que fos tan enorme (o massiva) que, per tenir una velocitat de fuga superior als 300.000 km/s, no pogués emetre llum (recordeu que per «velocitat de fuga» d'un astre s'entén la velocitat que cal que tingui en vertical un objecte per poder-se escapar de la gravetat d'ell; la de la Terra és de 11,2 km/s i la del Sol 618 km/s). I el 1796 el francès Pierre S. de Laplace plantejava la mateixa possibilitat. És a dir, aquests dos astrònoms parlaven ja de l'eventual

existència dels forats negres, perquè aquesta és la definició d'aquesta mena d'objectes astronòmics: astre que té una gravetat tan alta que ni la llum pot escapar-se'n.

Però fins al 1916 no es tornà a parlar d'aquesta qüestió, quan Karl Schwarzschild planteja la mida del radi que hauria de tenir un astre d'aquests i li surt de 20 km per a una massa com 7 vegades la del Sol, cosa que no es veu possible. Però el 1939, amb consideracions relativistes, Robert Oppenheimer i Hartland Snyder publiquen que una estrella de més de 3,5 masses solars ha d'acabar col·lapsant-se gravitatòriament i arribar a tenir una densitat altíssima, o sigui, esdevenir el que ara en diem un forat negre (aquest nom, *black hole* en anglès, donat per John Wheeler, és el que s'ha popularitzat des del 1968). Ara bé: és possible un col·lapse tan fort d'una estrella? Consideracions relativistes diuen que sí. No podem, doncs, dubtar de la possibilitat d'aquests astres. Però si n'hi ha, no els podem observar perquè no emeten llum.

Ara bé, l'estudi de la constitució de les galàxies (sobretot després de la descoberta dels quàsars, que són nuclis molt actius de galàxies llunyanes) ha arribat a la conclusió que totes les galàxies han de tenir en el seu nucli un gran forat negre. Els càlculs ho demostren, cosa que ens ofereix una altra realitat important des del punt de vista astronòmic. Concretament, la nostra galàxia l'ha de tenir d'una massa de 4,3 milions de vegades la del Sol, i la galàxia M87, molt més gran, de 6.500 milions de sols. Per ser forats negres no es poden veure, però sí que s'ha de poder observar el que passa al seu entorn i això és el que ha volgut fer el consorci Event Horizon Telescope (EHT), que ha fet servir vuit telescopis de 4 continents (a Espanya el de Sierra Nevada), i ha aconseguit la imatge que ha publicat la premsa dels voltants del forat negre nuclear de la M87, que es troba a 55 milions d'any llum de nosaltres. No és, pròpiament, la foto del forat negre (invisible, és clar) però sí del que passa al seu entorn: gas còsmic i estrelles que giren a velocitats altíssimes, per la gran gravetat que els afecta, i que acaben, de mica en mica, essent engolides per aquella enorme massa. Tot tal com era previst en els càlculs que se n'havien fet.

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Poca cosa sabem de la vida de Josep Torres i Vilalta, totalment desconegut avui, però que en un temps va gaudir de gran popularitat. Els més grans el recorden pel seu pseudònim, el nom artístic amb el qual va fer tota la carrera: Toresky.

En Toresky havia nascut a Barcelona el 1869. De ben jove va començar a fer teatre a les companyies amateurs que existien en centres i ateneus, i es va anar professionalitzant fins que va arribar a marxar a Amèrica en gira amb una companyia de sarsuela el 1893. Va recórrer tot Llatinoamèrica.

Va retornar a Barcelona a principis del segle XX on va començar a actuar creant el personatge, o els personatges, de Toresky. Feia imitacions, es disfressava, explicava acudits i sobretot parlava com a ventríloc a través de personatges imaginaris, ninots, que feien les delícies del públic.

Des del 1905 el veiem triomfant en diversos teatres barcelonins: al Paral·lel a la seva època daurada, va gaudir d'una gran popularitat en la dècada de 1910 i 1920. Però segurament hauria passat com un gran artista de varietats i poc més si no arriba a presentar-se-li la gran oportunitat en la naixent ràdio.

Cap al 1924 s'inaugurava la primera emissora de ràdio a l'estat, EAJ1 Ràdio Barcelona, i Josep Torres i Vilalta, Toresky, va ser escollit com el primer locutor. Va demostrar-hi gran versatilitat i poder d'adaptació.

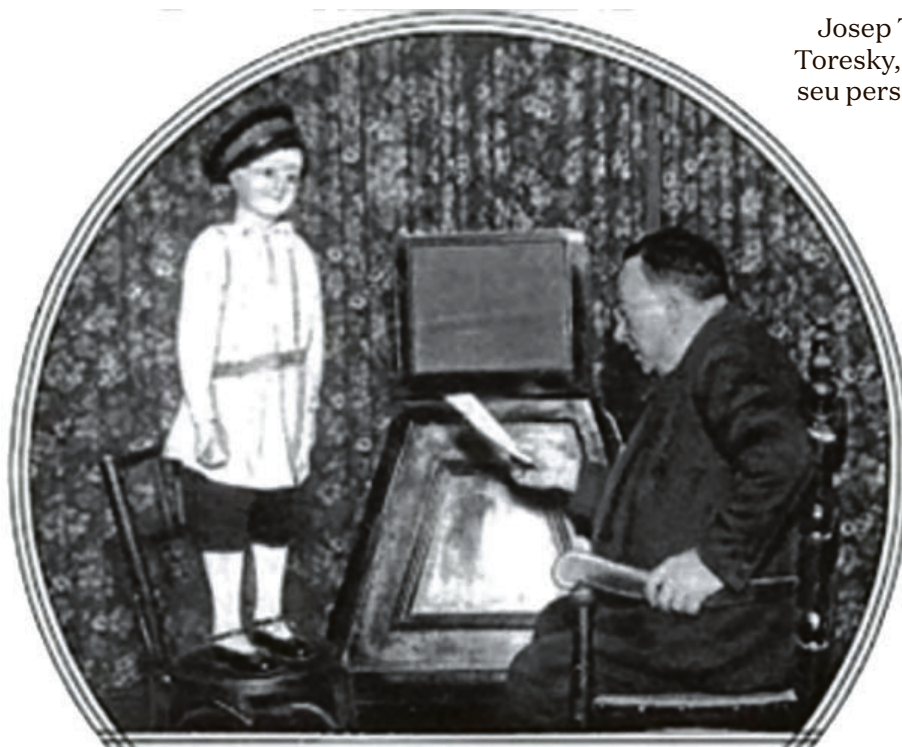
Toresky el desembre de 1924 feia els primers programes infantils a la ràdio.

No li va ser difícil d'adaptar-se al públic menut gràcies a la facilitat d'imitar veus i situacions que tenia; llavors va ser quan va crear el seu personatge, *Miliu*, un nen trapella i comprometedor, que amb cànida innocència deia les coses pel seu nom. Dialogant amb el nen no només feia un programa divertit per a infants de la primera generació de radiooients, sinó que també era molt valorat i escoltat per la gent gran.

Toresky, amb el seu *Miliu*, va protagonitzar les primeres campanyes benèfiques de la ràdio, a favor d'hospitals. Aprofitava el nou mitjà per arribar als racons més allunyats i cridar la gent a la solidaritat. Les campanyes benèfiques de Toresky, amb altres personatges van ser continuades en la dècada dels cinquanta i seixanta per Enric Casademont i posteriorment per Emili Fàbregas (el Sr. Dalmau) i el seu inseparable Joan Viñas.

Toresky també feia ràdio «seriosa», transmetia notícies, va fer uns programes dedicats als carrers de Barcelona, recitava poemes i feia tots els papers de l'auca. Reconegut i condecorat, el president Companys li lliurà a l'abril del 1934 la Gran Creu de Beneficència. Va dir que la creu la mereixia més la gent solidària que no pas ell. L'esclat de la guerra va afectar-lo però contribuïa a les campanyes del nou Dia del Nen, per Reis, el 1937. Poc després moria, el 10 de maig de 1937. El seu enterrament va coincidir amb els dies tràgics dels Fets de Maig, en plena guerra, una gran manifestació de dol.

Josep Torres,
Toresky, amb el
seu personatge
Miliu.

GENT DE CASA

Josep
Torres i
Vilalta.
Toresky

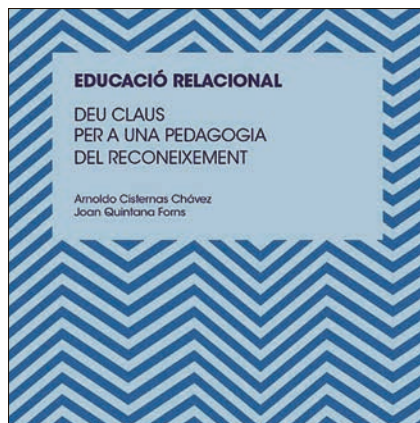
JOSEP ROCA, CMF

Lectio divina

Pasqua 2019

Editorial Claret, 2019, 115 pàg.

La *lectio divina* és un mètode per acostar-se a la Paraula de Déu i endinsar-se millor en el seu significat. Hom diu que és com «una escala per pujar de la terra al cel». L'important, però, no és el mètode sinó aconseguir fer una «lectura orant» de la Paraula. Es tracta d'acostar-te a Déu a través de la seva Paraula i deixar que et mostri la seva voluntat.

ARNOLDO CISTERNAS CHÁVEZ

JOAN QUINTANA FORNÉS

Educació relacional

Fundación SM, 2018, 129 pàg.

Aquest llibre planteja deu claus per situar el reconeixement dels altres al centre de l'acte educatiu. Això implica ser conscients del que mirem, del que veiem, de com ho explicitem i de com actuem en conseqüència i amb coherència en els diferents moments de la relació educativa educador-educand i amb els diversos actors que componen la comunitat educativa.

IMMA AMADEO

JORDI MARTÍNEZ

Trencar el silenci

Laude - Baula, 2019, 126 pàg.

Trencar el silenci: deu rostres, deu veus. Són els rostres i les veus de deu testimonis que, des de diversos àmbits i des de la seva experiència íntima i personal, expliquen la tasca que desenvolupen per a la prevenció i la protecció de l'abús sexual a les obres educatives maristes. Una resposta sincera a un dels problemes més greus de la societat d'avui.

GERARD QUINTANA

Entre el cel i la terra

Columna Edicions, 2019, 365 pàg.

Barcelona, 1952. El Patxi Saura és un estudiant de Belles Arts instal·lat en un cau a prop de la plaça Reial. En aquell racó de món hi porta algunes noies que li fan de model a canvi de pocs diners. Amb elles comparteix el plaer de l'existència i de la música, transformant la misèria que l'envolta a través de la seva mirada i convertint-la en petits tresors en una recerca quasi obsessiva de la bellesa.

CAMILLA LÄCKBERG

La gàbia d'or

Amsterdam, 2019, 370 pàg.

La Faye, decidida i intel·ligent, va renunciar als seus somnis per ajudar en Jack a triomfar en els negocis. Ara ho té tot, en aparença: un marit atractiu, una filla que s'estima de cor i un apartament luxós al barri més exclusiu d'Estocolm. Però en aquesta nova vida se sent presonera dins d'una gàbia d'or i mataria qui fos per mantenir ocults els secrets inconfessables de joventut.

JULIO CÉSAR CANO

Flores muertas

Maeva Ediciones, 2019, 372 pàg.

Maig de 2008. El descobriment del cadàver del cantant Joan Boira ocupava un lloc preferent als informatius nacionals i acaparava les portades dels diaris locals. Imatges d'arxiu de concerts, entrevistes, fotografies, qualsevol cosa per sadollar l'apetit d'un públic àvid de notícies. La mort ven i si arriba acompanyada de misteri, l'audiència està garantida.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

La síntesi poètica de l'art del circ

Al pintor cubista Fernand Léger (Argentan, França, 1881 - Gif-sur-Yvette, França, 1955) no li va acabar de fer el pes el relat que l'escriptor Henry Miller (Nova York, 1911 - Los Angeles, 1980) li havia escrit a finals dels anys quaranta del segle passat per il·lustrar uns dibuixos seus i no els va fer servir. En canvi, el pintor Joan Miró (Barcelona, 1893 - Palma, 1983) s'hi va apuntar posteriorment.

No és estrany, doncs, que en l'escenografia d'aquest muntatge de teatre-circ, que signa el mateix director Ramon Simó, hi aparegui la reproducció d'un element penjant de Joan Miró, *Gos bordant la Lluna*, del 1926. L'any 1970, en una versió del poeta Joan Oliver / Pere Quart, Aymà / Proa va editar amb les il·lustracions de Joan Miró el llibre *El somriure al peu de l'escala*.

L'escriptor Màrius Serra (Barcelona, 1963) n'ha fet ara una nova traducció per a l'espectacle que té com a protagonista l'actor Jordi Martínez, en el paper d'August, un pallaso que es busca a ell mateix i que, potser com Henry Miller, es revolta contra la passivitat dels qui, veient-lo, només riuen i no pretenen trobar cap altra reflexió més darrere del maquillatge, el nas vermell i les sabates de gegant. Continuar fent riure o anar més a fons i córrer el risc de perdre el suport del públic? Aquest és el dilema. També és el dilema del teatre i de l'art de tots els temps.

Amb aquest muntatge es fa inevitable recordar la sèrie de tres espectacles de pista *Rhum*, *Rhümia* i *Rhumans*. I fa la sensació que els espectadors n'esperin un nou tast amb *El somriure al peu de l'escala*. La trama no els decebrà en aquest sentit perquè sí que hi ha circ, o més aviat una síntesi poètica de l'art del circ, però cal advertir que en cap moment es pretén fer un altre *Rhum* o un altre *Rhümia* perquè l'hora de la veritat arriba amb el gruix del relat de Henry Miller, un relat en clau de monòleg que l'actor Jordi Martínez desgrana amb la capacitat interpretativa que alterna amb el seu paperàs innat de clown, amb alguns intervals de circ de la resta de la companyia, mentre ell aprofundeix en els pensaments, les esperances i les angoixes del pallaso August.

© Ros Ribas

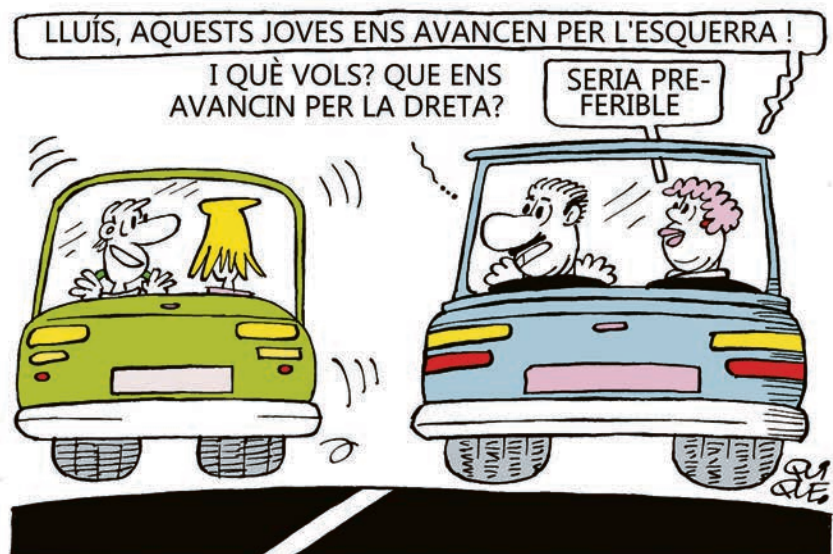

Jordi Martínez, Oriol Boixader i Joan Arqué, els tres pallasos de l'obra de Henry Miller.

«EL SOMRIURE AL PEU DE L'ESCALA»,

de Henry Miller
TRADUCCIÓ: Màrius Serra
MÚSICA: Joan Alavedra
INTÈRPRETS: Joan Arqué, Oriol Boixader, Tanja Haupt, Griselda Juncà i Jordi Martínez
DIRECCIÓ: Ramon Simó
Teatre Lliure Montjuïc, Barcelona.
Fins al 5 de maig

AMB BON HUMOR

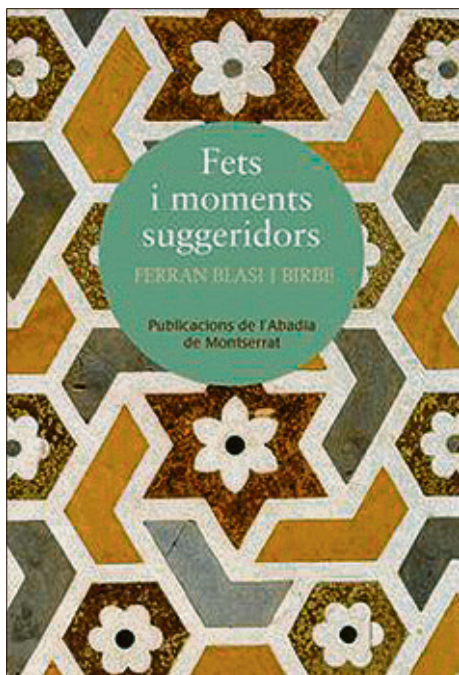

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Reflexions sobre valors cívics, ètics i morals

FERRAN BLASI I BIRBE

Fets i moments suggeridors
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2019, 144 pàg.

Tenint el llibret a la mà, hom té la temptació de reproduir-ne el pròleg de Mn. Joan Galtés i donar la feina per acabada, amb la seguretat que el lector tindrà millor visió del llibre que no pas la meva, però això serà un valor afegit per a qui compri el llibre. Sí, però que, malgrat tot, en faig un petit furt i en reproduïxo un paràgraf: «Fets i moments suggeridors són reflexions sobre valors cívics, ètics i morals, tractats amb lucidesa, amb precisió, amb seny. Diu coses amb claredat, d'una manera senzilla i amable, sense recórrer a grans teories, però a partir dels coneixements amplis i pregons que posseïx l'autor.»

En temps de presses, on es viu massa acceleradament, les reflexions curtes fan que el lector pugui endrapar aquests entrepans literaris i reflexius sense haver d'asseure's a la taula dels grans àpats enciclopèdics. Això no treu que la curta lectura, pel que fa al temps, no arrelhi dins el pensament, bé sigui anant pels racons de la memòria o endinsant-se pels viaranyes de la reflexió, del raonament religiós, polític, social, etc.

Al Sumari hi ha uns titulars bàsics sobre els temes, que són: Per la història, Creences i ideologies, Societat i valors, Església, Actituds i Cultura. I dins de cada apartat hi va una subdivisió detallada dels títols de cada article. És una bona ajuda per anar, i tornar si cal, al tema que més us interessi.

He de dir que m'ha sorprès que l'autor no hagi defugit els temes més candents de la societat actual, entre ells la conducta moral, la presó preventiva, l'honestedat dels polítics i funcionaris, els nacionalismes, en fi, un plec de temes dels quals convé que se'n parli sense aspror, però que, sobretot per la seva condició de sacerdot, no n'hi ha gaires que ho facin. Gràcies per la feina ben feta.

RAUXA

Deixeu que els nens llegeixin

Aquest curs alguna escola ha decidit revisar escrupolosament els contes que té a les aules i la biblioteca i excloure'n tots aquells que presentin models sexistes. Depenent del grau de rigor aplicat, en alguns casos més del 80% dels llibres no han passat la prova i s'han hagut de retirar de l'abast i la vista dels nens. Lleixes senceres han quedat buides. Entre els llibres que s'han descartat hi ha *La rateta que escombrava l'escaleta*, *Les aventures d'en Teo* o la mateixa llegenda de sant Jordi. Han estat declarats «tòxics» (sic).

Tot el que llegim ens configura i és bo fer una certa tria de lectures, sempre, però, que un excés de zel no derivi en un absurd grotesc. Prohibir llibres és una forma errònia d'iniciar els nens en l'univers de la cultura escrita. Acompanyats d'un adult —però deixant-los llibertat per imaginar i interpretar— els petits són perfectament capaços de veure-hi més enllà dels inevitables estereotips culturals i, a partir de la narració, construir-se el seu món; allà on l'adult només detecta problemes ideològics, la mirada infantil contempla un món infinit que li estimula la passió creativa. La llegenda de sant Jordi no és tòxica, és bella, i aquesta veritat el nen la capta instintivament. Si no se li tallen les ales, aleshores de gran potser podrà llegir Joanot Martorell, Ausiàs March, Miguel de Cervantes o Dostoievski i commoure's amb la bellesa sublim de les seves obres mestres.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

TEOLOGIA DEL COS

El **cap de setmana 27 i 28 d'abril**, 2n Congrés de Teologia del Cos *Called to Love: la nueva Civilización* a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona (www.medallamiraculosa.org).

FUNDACIÓ VIDAL I BARRAQUER

Els **dimarts del 30 d'abril a l'11 de juny**, a les 18.30, curs *De la consciència de la mort a la consciència de la vida* (docencia@fvb.cat).

FILOSOFIA

El **dijous 2 de maig**, a les 18.00, conferència de José M. Alsina *Los límites del poder político. Una referencia histórica: Aristóteles versus Hobbes* a ESADE (av. Pedralbes, 60-62 - Barcelona).

PUNTBBCN

El **cap de setmana del 3 al 5 de maig**, a les Cotxeres de Sants, taules rodones, testimonis i conferències *Lo cor de l'home és una mar, tot l'univers no l'ompliria* (www.puntbarcelona.cat).

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 4 de maig**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia *Iniciació a la lletra gòtica* amb Conxa Adell; el **diumenge 5**, a les 19.00, audició musical amb el cor Lerània (c/ Anglí, 55 - Barcelona).

«ROSARIUM»

El **dissabte 4 de maig**, a les 18.00, presentació del llibre *ROSARIUM. Meditaciones bíblicas* a la Llibreria Paulines (rda. Sant Pere, 19 - Barcelona) amb Quique Fernández, Juan Molina i Beatriz de Colmenares; el **diumenge 5**, a les 18.00, a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa (c/ Consell de Cent, 114 - Barcelona), rosari davant l'obra pictòrica *ROSARIUM* amb Cor Nou.

MARXA NÒRDICA

El **diumenge 5 de maig**, a les 9.00, 1a Caminada solidària de Marxa Nòrdica per les persones afectades de fibrosi pulmonar ideopàtica a

Santa Coloma de Gramenet (www.airefpi.wix.com/mnfpi).

CARILLÓ

El **diumenge 5 de maig**, a les 12.00, concert d'Anna M. Reverté (carilló Generalitat, inscripcions: presidencia.gencat.cat/carillo).

ORGUE

El **diumenge 5 de maig**, a les 18.00, concert de Maria Sanchís amb obres de Casanovas i Bach, entre d'altres, a la parròquia del Remei de les Corts (pl. Concòrdia, 1 - Barcelona).

Sant Feliu de Llobregat

GRUPS DE DIÀLEG

El **dilluns 29 d'abril**, a les 21.00, diàleg amb Oriol Tuñí *Evangeli de Joan* (sala parroquial Mn. Joan Vinyeta de Vilafranca del Penedès).

LA PASSIÓ

El **dimecres 1 de maig i el diumenge 5**, *La Passió* solidària a favor de Mans Unides. Informació: tel. 937 771 587.

INSTITUCIÓ TERESIANA

El **diumenge 12 de maig**, romiatge a Montserrat en acció de gràcies en el centenari de la Institució Teresiana a Catalunya (tel. 933 528 222).

Tarragona

NOU TESTAMENT

El **dijous 2 de maig**, a les 19.00, presentació del Nou Testament Grec amb Joan Ferrer i Joaquim Malé al Museu Bíblic Tarraconense (c/ les Coques, 1 - C - Tarragona).

PROJECTE RAQUEL

BARCELONA: 603 462 038, projecteraquelbarcelona@gmail.com

TERRASSA: 647 883 997, projecteraqueltarrassa@gmail.com

SANT FELIU: 629 803 276, projecteraquel@bisbatsantfeliu.cat

TARRAGONA: 618 683 790, projecteraqueltgn@gmail.com

SOLSONA: 679 258 652, projecteraquelsolsona@gmail.com

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Eloi Aran, Joan Arimany, Pilarín Bayés, Esther Borrego, Lluís Bou, Agustí Codinach, Teresa Duch, Pere Fàbregues, Jordi Gaya, Antonio Gil, Joan Guiteras, Jordi Maragall, Joan Martínez Porcell, Joan A. Mateo, Berta Meneses, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Carles Muñiz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Marta Petronillo, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Rafael Serra, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

Guadalupe Ortiz de Landázuri (1916-1975) va ser una dona avançada al seu temps: una de les primeres a accedir a la carrera de Ciències Químiques i pionera en l'expansió de l'Opus Dei juntament amb el fundador. Ara es converteix en la primera persona laica de l'Obra que puja als altars després que fos aprovat el miracle de guarició del barceloní Antonio Sedano. La beatificació serà el 18 de maig a Madrid. La periodista Cristina Abad li ha dedicat un llibre: *La libertad de amar* (Palabra).

Un dels aspectes que destaca de la biografia de Guadalupe Ortiz de Landázuri és que va ser una de les primeres dones químiques.

Quan la Guadalupe va néixer a Madrid el 1916, amb prou feines feia sis anys que a Espanya es permetia l'accés oficial de les dones a l'educació superior. Quan el 1933 es va matricular a la carrera de Ciències Químiques a la Universitat Central de Madrid, tenia 17 anys. Al primer curs tan sols hi havia cinc noies d'entre seixanta alumnes matriculats. En aquell temps, només el 8,8% dels universitaris eren dones.

La necessitat de comptar amb un director espiritual és el que la du a conèixer Josep M. Escrivà de Balaguer. Quina relació es va establir entre tots dos?

L'entrevista amb Josep M. Escrivà de Balaguer va ser decisiva en la seva vida. Va tenir la sensació clara que Déu li parlava a través d'aquest sacerdot. L'Opus Dei havia nascut el 2 d'octubre del 1928 i la tasca apostòlica amb dones havia començat un any i mig després, el 14 de febrer del 1930. A partir d'aquesta trobada, la Guadalupe entra a l'Opus Dei i s'afegeix a sant Josepmaria Escrivà en el seu afany per difondre la crida universal a la santedat de tots els cristians.

¿Com va afavorir i treballar per la promoció de la dona?

La Guadalupe va treballar des de les diverses responsabilitats que va tenir per afavorir la formació de les dones. Així, el 1947, va ser directora de Zurbarán, la primera residència femenina del'Obra, impulsada directament pel fundador. La Guadalupe es preocupava del benestar material

La periodista Cristina Abad ha escrit la biografia de Guadalupe Ortiz de Landázuri

Cristina Abad és autora de «La libertad de amar».

«La Guadalupe va treballar per la formació de les dones»

de les joves, estava disponible a les seves confidències, en tenia cura quan estaven malaltes, era comprensiva i hàbil amb les seves rebel·lies juvenils i, alhora, els exigia claredat en l'àmbit humà i professional. El 1949, amb dues dones més de l'Opus Dei, va anar a Mèxic per estendre-hi la tasca apostòlica. Mèxic va ser el primer país no europeu on es va estendre l'Opus Dei.

Guadalupe, impartint una conferència sobre nous productes químics.

Més endavant, i malgrat la malaltia (estenosi mitral) va continuar la seva tasca a Madrid. I va acabar duent a terme el seu somni de desenvolupar la tesi doctoral.

Sorpren l'activitat que va desplegar tot i la malaltia. El 1961 dirigia una residència de l'Obra, seguia de prop les joves de l'Escola-Llar Montelar i treballava en la tesi doctoral, que moltes vegades va haver de redactar malalta amb tots els llibres damunt del llit. La tesi era un valuós treball sobre *Refractaris aïllants en cendres de pel·lofa d'arròs*. La va defensar el 8 de juny del 1965 amb qualificació d'excel·lent *cum laude*. A partir d'aleshores va desenvolupar la seva tasca com a professora de Química.

Que destacaria del tarannà de la Guadalupe?

Quan em vaig començar a documentar per escriure'n la biografia, em vaig trobar amb una Guadalupe propera, natural, amb una forma d'escriure directa i actual, amb gran sentit de l'humor. La seva vida es presenta com una inspiració per trobar el propi camí de santedat, un exemple de «santedat de la porta del costat», segons una expressió del mateix papa Francesc.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 9 AL 16 DE MAIG

Mesopotàmia

Turca:

Ruta per Terres Aramees

DEL 9 AL 20 DE MAIG
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

DEL 3 AL 10 DE JULIOL

LA RUTA DE NIDAROS Un viatge per terres de NORUEGA

JULIOL

PERÚ

(Cuzco i Machu Pichu)

DEL 5 AL 18 D'AGOST

XINA ÈTNICA

(LA RUTA DE SHANGRI-LA)

DEL 7 AL 16 D'AGOST

CANADÀ

23 AL 30 DE JULIOL

GRÈCIA (PARRÒQUIA DE CARDONA SANT PAU i la
DESCOBERTA dels ORÍGENS de la CULTURA MEDITERRÀNIA)

SETEMBRE

ETIÒPIA (TRIBUS DEL SUD)

16 AL 25 D'OCTUBRE

REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN

NOVEMBRE

PORTUGAL TEMPLARI + FÀTIMA

NOVEMBRE

NOVA YORK (LLUMS DE NADAL)

DESEMBRE

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

DESEMBRE

CAP D'ANY A EGIPT